

ЗАКОН

о коришћењу обновљивих извора енергије

"Службени гласник РС", број 40 од 22. априла 2021.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се коришћење енергије из обновљивих извора, циљеви коришћења енергије из обновљивих извора, начин одређивања удела обновљивих извора енергије Републике Србије у бруто финалној потрошњи енергије, интеграција енергије из обновљивих извора на тржиште, системи подстицаја производње електричне енергије из обновљивих извора, гаранције порекла електричне енергије, производња електричне енергије из обновљивих извора за сопствену потрошњу, коришћење обновљивих извора енергије у области топлотне енергије и области саобраћаја, посебни поступци који се односе на изградњу и прикључење енергетских објеката који користе обновљиве изворе енергије, основе механизма сарадње са другим државама у области обновљивих извора енергије, надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања од значаја за обновљиве изворе енергије.

На сва питања из области енергетике у вези са обновљивим изворима енергије која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређује област енергетике.

Јавни интерес

Члан 2.

Коришћење енергије из обновљивих извора је у јавном интересу Републике Србије и од посебног је значаја за Републику Србију.

У циљу остваривања јавног интереса из става 1. овог члана, Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе могу да донесу стратешке и друге документе, програме и планове за остваривање циљева утврђених ових законом и обезбеђују средства у својим буџетима за испуњење обавеза утврђених овим законом и стратешким документима.

Циљеви уређивања

Члан 3.

Уређење коришћења енергије из обновљивих извора обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева, и то:

- 1) смањења употребе фосилних горива и повећања коришћења обновљивих извора енергије у циљу заштите животне средине;
- 2) дугорочног смањења зависности од увоза енергената;
- 3) отварања нових радних места и развој предузетништва у области обновљивих извора енергије;
- 4) подстицања истраживања, иновација и конкурентности у области коришћења обновљивих извора енергије;
- 5) дигитализације, једноставности, економичности и ефикасности поступака у области обновљивих извора енергије;

6) интеграције електричне енергије из обновљивих извора на тржиште електричне енергије, која укључује изложеност произвођача електричне енергије променама тржишних цена електричне енергије у циљу максимизације њихових тржишних прихода;

7) обезбеђивања стабилности тржишта електричне енергије уз узимање у обзир трошкова интеграције обновљивих извора енергије у систем и стабилност мреже;

8) регионалног развоја коришћења обновљивих извора енергије;

9) стабилности система подстицаја и примена оперативне државне помоћи у форми тржишне премије, изузев за мала постројења и демонстрационе пројекте;

10) додељивања подстицаја путем аукција на јаван, транспарентан, конкурентан и економичан начин, без дискриминације којим се обезбеђује висок степен реализације пројеката, осим у случају малих постројења и демонстрационих пројеката када се подстицаји не морају доделити путем аукције;

11) одрживог и самосталног развоја кроз максимално коришћење националних научно-истраживачких, технолошко-развојних и људских капацитета у процесу планирања повећања коришћења обновљивих извора енергије.

Значење израза

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) аукција је поступак у коме се учесници на конкурентан начин надмећу да понудом најниже фид-ин тарифе, односно тржишне премије, попуне квоту и стекну право на подстицајне мере;

2) биогорива су течна горива за саобраћај, произведена из биомасе;

3) биогас је гасовито гориво из биомасе;

4) биомаса је биоразградиви део производа, отпада и остатака биолошког порекла из пољопривреде (укључујући биљне и животињске материје), шумарства и повезаних индустрија, као и биоразградиви део индустријског и комуналног отпада у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом;

5) биометан је гасовито гориво које се користи у саобраћају, добијено прерадом, односно пречишћавањем биогаса;

6) биотечност је течно гориво произведено из биомасе, које се користи у енергетске сврхе, осим за саобраћај, укључујући производњу електричне енергије и топлотне енергије;

7) бруто финална потрошња енергије је укупна финална енергија потрошена за енергетске сврхе у индустрији, саобраћају, домаћинствима, јавним и комерцијалним делатностима, пољопривреди, шумарству и рибарству, укључујући сопствену потрошњу електричне и топлотне енергије у сектору производње електричне и топлотне енергије и губитке у преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије;

8) виша сила је непредвидив и неизбежан догађај као што је: ванредно стање, пандемија, елементарна непогода или други непредвиђени догађај, односно околност којом се угрожава безбедност и здравље људи и/или животне средине;

9) гаранција порекла је електронски документ који има искључиву функцију да крајњем купцу докаже да је одређена количина енергије произведена из обновљивих извора енергије;

10) гориво из биомасе је гасовито, односно чврсто гориво произведено из биомасе;

11) горива из рециклираног угљеника представљају течна и гасовита горива произведена из течног или чврстог отпада необновљивог порекла, који није погодан за рециклажу материјала или од гаса из процеса прераде отпада и издувног/отпадног гаса необновљивог порекла, који су настали као незаобилазне и ненамерне последице производног процеса у индустријским постројењима, у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом;

12) демонстрациони пројекат је некомерцијални пројекат из обновљивих извора енергије којим се нека технологија демонстрира као прва те врсте и представља значајну иновацију која увелико премашује највиши ниво постојеће технологије коришћења обновљивих извора и има статус иновационог пројекта у смислу закона којим се уређује иновациона делатност;

13) део капацитета електране је део одобрене снаге електране;

14) дозвољени проценат балансног одступања је максимални проценат одступања између стварно произведене количине електричне енергије у односу на планирану количину електричне енергије, коју произвођач електричне енергије из обновљивих извора може да проузрокује без дужности да надокнади трошкове балансног одступања;

15) домаћинство је заједница лица чији чланови заједно станују, заједно се хране и троше остварене приходе, односно самац који самостално живи, самостално се храни и троши остварене приходе;

16) електрана у изградњи је електрана за коју је издата потврда о пријави завршетка изградње темеља од стране надлежног органа или електрана за коју су обезбеђена средства за завршетак изградње електране;

17) заједнички пројекат је врста механизма сарадње између држава који могу да уговоре две или више држава у циљу производње електричне, односно топлотне енергије и који може да укључи приватне произвођаче;

18) заједничка шема подршке је врста механизма сарадње коју две или више држава могу да уговоре у циљу омогућавања њиховог узајамног учешћа у њиховим националним системима подстицаја;

19) ликвидно организовано унутардневно тржиште је организовано унутардневно тржиште електричне енергије на коме учесници на тржишту, а посебно произвођачи електричне енергије из обновљивих извора, имају могућност да по конкурентној цени купују или продају потребне количине електричне енергије како би ефикасно регулисали балансна одступања;

20) обновљиви водоник је водоник који се користи у енергетске сврхе, произведен поступком електролизе коришћењем електричне енергије која је произведена из обновљивих извора енергије;

21) капацитет електране је одобрена снага електране утврђена од стране надлежног оператора система;

22) квоте представљају укупну одобрену снагу електрана у MW или електричну енергију у MWh за које се могу стећи тржишне премије, односно фид-ин тарифе;

23) купац-произвођач је крајњи купац који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије испоручује у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем;

24) мало постројење је електрана одобрене снаге мање од 500 kW, односно електрана на ветар чија је одобрена снага мања од 3 MW;

25) напредна биогорива су биогорива произведена из посебних сировина која су прописана подзаконским актом из члана 78. овог закона;

26) нето електрична енергија представља разлику укупне преузете и укупне испоручене електричне енергије купца-произвођача у преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем у току једног месеца, утврђене у kWh на основу читавања бројила електричне енергије која испуњавају прописане метролошке захтеве;

27) нето мерење је начин обрачуна нето електричне енергије, при коме се вишком испоручене електричне енергије, у току једног месеца, умањује нето количина електричне енергије у току наредног месеца;

28) нето обрачун је начин обрачуна нето електричне енергије, при коме се вредност вишка предате електричне енергије, у току једног месеца обрачунава и наплаћује на основу уговора између купца-произвођача и снабдевача;

29) обновљиви извори енергије су нефосилни извори енергије као што су: водотокови, биомаса, ветар, сунце, обновљиви водоник, биогас, депонијски гас, гас из погона за прераду канализационих вода, извори геотермалне енергије и други обновљиви извори енергије;

30) обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла су течна или гасовита горива из обновљивих извора енергије која се користе у саобраћају, али под условом да нису добијена из биомасе и да нису биогорива;

31) овлашћена уговорна страна је правно лице које закључује уговор о тржишној премији са корисницима тржишне премије, при чему то лице врши само исплату тржишне премије, али не и откуп електричне енергије од корисника тржишне премије;

32) остаци из пољопривреде, рибарства, шумарства и аквакултуре су остаци који су непосредно произведени у оквиру делатности пољопривреде, аквакултуре, рибарства и шумарства и не укључују остатке из повезаних индустрија и остатке прераде;

33) остаци прераде су материје које нису финални производи и не представљају примарни циљ производног поступка, а настали су у поступку који није намерно измењен у циљу њихове производње;

34) отпад је свака материја или предмет који држалац одбацује, намерава да га одбаци или је неопходно да га одбаци, при чему се не сматрају отпадом материје или предмети који се намерно промене или контаминирају да би били обухваћени овом дефиницијом;

35) отпадна топлотна енергија је топлотна енергија која нужно настаје као нуспроизвод у индустријским постројењима, постројењима за производњу енергије, сектору услуга, која би без приступа систему за даљинско грејање и хлађење била неискоришћено расута у ваздух или воду;

36) повлашћени произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: повлашћени произвођач) је правно лице или предузетник који производи електричну енергију из обновљивих извора и остварује право на фид-ин тарифу или тржишну премију у складу са овим законом;

37) подстицајне мере су инструменти или механизми подршке производњи енергије из обновљивих извора енергије;

38) пољопривредна биомаса је биомаса произведена у пољопривреди;

39) привремени повлашћени произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: привремени повлашћени произвођач) је правно лице или предузетник који је у поступку аукције стекао право на тржишну премију, односно право на фид-ин тарифу и има друга права и обавезе предвиђене овим законом;

40) произвођач из обновљивих извора енергије је правно лице или предузетник који производи електричну енергију из обновљивих извора и има право на гаранције порекла;

41) референтна тржишна цена је цена електричне енергије на дан-унапред организованом тржишту електричне енергије у Републици Србији;

42) систем подстицаја је скуп подстицајних мера који се односи на одређену технологију производње енергије из обновљивих извора и који се примењује ради достизања националних циљева у погледу коришћења обновљивих извора енергије;

43) складиштење електричне енергије је чување произведене електричне енергије у складишту до тренутка у коме ће бити коришћена;

44) снабдевачи горивом су енергетски субјекти који на тржиште стављају деривате нафте из сопствене производње и увоза;

45) статистички трансфер је врста механизма сарадње између држава којим се количина енергије из обновљивих извора уговорена између две или више држава, статистички преноси из једне државе у другу;

46) топлотна енергија је унутрашња (термичка) енергија вреле воде, топле воде или паре или расхладног флуида, која се користи за загревање или хлађење простора, загревање потрошне топле воде или за потребе технолошких процеса;

47) трошкови интеграције у систем су трошкови интегрисања производње из обновљивих извора енергије и друге дистрибуиране производње електричне енергије у систем за пренос, дистрибутивни и затворени дистрибутивни систем електричне енергије;

48) уговор о откуп у електричне енергије из обновљивих извора енергије је уговор на основу кога физичко или правно лице непосредно купује електричну енергију из обновљивих извора од произвођача електричне енергије из обновљивих извора;

49) шумска биомаса је биомаса произведена у шумарству.

Други изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законом којим се уређује енергетика.

Сви термини у овом закону употребљени у мушком роду подразумевају се и у женском роду и обрнуто.

Врсте електрана које користе обновљиве изворе енергије

Члан 5.

Електранама које користе обновљиве изворе енергије сматрају се:

- 1) хидроелектрана;
- 2) електрана на биомасу;
- 3) електрана на биогаз;
- 4) ветроелектрана;
- 5) соларна електрана;
- 6) геотермална електрана;
- 7) електрана на биоразградиви отпад;
- 8) електрана на депонијски гас;
- 9) електрана на гас из постројења за третман комуналних отпадних вода и
- 10) електрана која користи друге обновљиве изворе енергије.

Реверзибилна хидроелектрана не сматра се електраном која користи обновљиве изворе енергије.

Забрањује се изградња хидроелектрана у заштићеним подручјима.

Изузетно од става 3. овог члана, Влада може, на предлог министарства надлежног за рударство и енергетику (у даљем тексту: Министарство), уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за заштиту животне средине, дозволити радове и активности, односно пројекте на изградњи хидроелектране на заштићеном подручју, уколико се ради о пројектима од јавног и општег интереса, односно о пројектима од посебног или националног значаја за Републику Србију.

Сматра се да су услови из става 4. овог члана испуњени нарочито у случају ако се изградњом хидроелектране доприноси сигурности рада електроенергетског система, односно обезбеђују нови производни капацитети за производњу електричне енергије из обновљивих извора који су неопходни за остваривање планиране динамике раста производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, за достизање националних циљева дефинисаних Интегрисаним националним енергетским и климатским планом или када су нови производни капацитети за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије потребни за остваривање циљева енергетске транзиције или испуњавање међународних обавеза.

Удео енергије из обновљивих извора Републике Србије у бруто финалној потрошњи енергије и саобраћају

Члан 6.

Удео енергије из обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије и финалној потрошњи енергије у саобраћају, као и удео обновљивих извора енергије у сектору електричне енергије и сектору топлотне енергије, утврђује се у Интегрисаном националном енергетском и климатском плану, у складу са законом којим се уређује енергетика.

Прорачун удела обновљивих извора енергије и извештавање

Члан 7.

За потребе праћења и извештавања о остваривању удела енергије из обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије и саобраћају примењују се посебна правила за прорачун удела из обновљивих извора енергије.

Министарство доноси акт из става 1. овог члана који садржи следећа правила:

- 1) начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије;
- 2) прорачун бруто финалне потрошње електричне енергије из обновљивих извора;
- 3) прорачун бруто финалне потрошње енергије из обновљивих извора у сектору топлотне енергије;
- 4) прорачун финалне потрошње енергије из обновљивих извора у саобраћају;
- 5) начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана;
- 6) енергетски садржај горива у саобраћају;
- 7) начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште;
- 8) начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.

Праћење остваривања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије и саобраћају, као и начин извештавања из става 1. овог члана у погледу форме, садржине и рокова извештавања остварује се у складу са законом којим се уређује енергетика.

Стабилност подстицајних мера у области обновљивих извора енергије

Члан 8.

Енергетски субјекти користе подстицајне мере по прописима који су важили у тренутку стицања права на подстицајне мере.

Услови под којима су енергетски субјекти стекли право на подстицајне мере не могу се накнадно мењати на начин којим се умањују или ограничавају њихова стечена права и угрожава економска корист њихових постројења која су предмет подстицаја.

Изузетно од става 2. овог члана, подстицајне мере могу се мењати у складу са објективним критеријумима, под условом да су такви критеријуми утврђени у системима подстицаја који су важили у тренутку стицања права на подстицајне мере.

II. СИСТЕМИ ПОДСТИЦАЈА ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

Врсте система подстицаја

Члан 9.

Подстицаји за производњу електричне енергије из обновљивих извора спроводе се у одређеном подстицајном периоду кроз систем тржишних премија и систем фид-ин тарифа и односе се на цену електричне енергије, преузимање балансне одговорности, право на приоритетан приступ систему и друге подстицаје прописане законом.

Изузетно од става 1. овог члана, произвођачи електричне енергије из обновљивих извора који су ван система подстицаја имају право на преузимање балансне одговорности и право на приоритетан приступ систему у складу са овим законом.

Повлашћени произвођачи имају право само на један систем подстицаја за исту електрану.

Преузимање балансне одговорности

Члан 10.

Гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност за произвођаче из обновљивих извора енергије који су у систему тржишне премије или су ван система подстицаја, до успостављања ликвидног организованог унутардневног тржишта електричне енергије.

Произвођач електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана има право да пренесе балансну одговорност на другу балансно одговорну страну у складу са законом којим се уређује област енергетике и правилима о раду тржишта.

Гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност и сноси трошкове балансирања за произвођаче електричне енергије из обновљивих извора који су у систему фид-ин тарифе, до истека подстицајног периода.

У случају да остварена производња произвођача електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана, одступа више од дозвољеног процента балансног одступања у обрачунском периоду, произвођачи сnose трошкове балансирања плаћањем фиксне накнаде за сваки kWh одступања њихове остварене производње од плана који пријаве гарантованом снабдевачу.

Гарантовани снабдевач и произвођач електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана, закључују уговор о преузимању балансне одговорности у складу са законом којим се уређује области енергетике, овим законом и подзаконским актом из става 11. овог члана.

Агенција за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), дужна је да прати развој организованог унутардневног тржишта електричне енергије и да објави до краја фебруара текуће године извештај да ли је успостављено ликвидно организовано унутардневно тржиште.

Агенција утврђује ликвидност организованог унутардневног тржишта на основу испуњености критеријума који се односе на:

- 1) релативни однос обима трговања на организованом унутардневног тржишту и укупне потрошње електричне енергије у Републици Србији;
- 2) обим трговања на организованом унутардневног тржишту;
- 3) разлику између највише цене које су купци били спремни да плате и најниже цене коју су продавци били спремни да прихвате у одређеном периоду трговања на организованом унутардневног тржишту;
- 4) концентрацију организованог унутардневног тржишта;
- 5) друге критеријуме утврђене подзаконским актима донетим на основу става 11. овог члана.

Ако Агенција утврди да су испуњени критеријуми из става 7. овог члана, Агенција врши процену одрживости услова који су довели до испуњености критеријума:

- 1) процењујући развој ликвидности организованог унутардневног тржишта током одговарајућег претходног периода;
- 2) утврђујући да ли је ниво ликвидности био стабилан или се повећавао током одговарајућег претходног периода и
- 3) процењујући да ли је ликвидност организованог унутардневног тржишта довољно отпорна на промене или неуобичајене тржишне околности који могу битно утицати на ликвидност, и то путем анализе да ли су упоредиве промене или сличне тржишне околности утицале на ликвидност организованог унутардневног тржишта током одговарајућег претходног периода или на неки други одговарајући начин дефинисан у подзаконским актима донетим на основу овог закона.

Оператор организованог тржишта електричне енергије је дужан да Агенцији доставља податке који су неопходни за израду извештаја из става 6. овог члана.

Од дана објављивања извештаја Агенције из става 6. овог члана, да је успостављено ликвидно организовано унутардневно тржиште електричне енергије, произвођачи електричне енергије из обновљивих извора су дужни да уредe своју балансну одговорност у складу са законом којим се уређује енергетика и правила о раду тржишта електричне енергије у року од пет месеци од дана успостављања организованог унутардневног тржишта у Републици Србији.

Влада ближе уређује дозвољени проценат балансног одступања, начин одређивања и исплате фиксне накнаде балансно одговорној страни за балансно одступање ван дозвољеног процента балансног одступања, модел уговора о преузимању балансне одговорности, права и обавезе произвођача електричне енергије из обновљивих извора и балансно одговорне стране, обрачунски период, као и критеријуме за утврђивање ликвидности унутардневног тржишта.

Право на приоритетан приступ преносном, дистрибутивном односно затвореном дистрибутивном систему

Члан 11.

Оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора, без обзира да ли је у систему подстицаја, осим у случају када је угрожена сигурност рада преносног, односно дистрибутивног система.

Ако оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система, услед угрожене сигурности рада преносног, дистрибутивног односно затвореног дистрибутивног система у знатној мери ограничи приступ систему произвођачима из обновљивих извора, дужан је да обавести Агенцију о предузетим мерама, као и о мерама које је потребно предузети да би се спречила евентуална будућа ограничења.

Електране које су предмет подстицаја

Члан 12.

Подстицајне мере могу да се стекну за следеће врсте електрана које користе обновљиве изворе енергије:

- 1) хидроелектрану одобрене снаге до 30 MW;
- 2) хидроелектрану на постојећој инфраструктури одобрене снаге до 30 MW;
- 3) електрану на биомасу;
- 4) електрану на биогаз;
- 5) ветроелектрану;
- 6) соларну електрану;
- 7) геотермалну електрану;
- 8) електрану на биоразградиви отпад;
- 9) електрану на депонијски гас;
- 10) електрану на гас из постројења за третман комуналних отпадних вода и
- 11) електрану која користи друге обновљиве изворе енергије.

Електрана из става 1. овог члана мора бити новоизграђена или реконструисана.

Подстицајне мере могу да се стекну за цео капацитет или део капацитета електране из става 1. овог члана.

Реконструисана електрана из става 2. овог члана је електрана која производи електричну енергију из обновљивих извора, у којој је извршена потпуна или делимична замена инсталација или опреме у сврху обнове постојећег капацитета или повећања ефикасности капацитета или повећања капацитета постројења, при чему реконструкција може да буде са или без промене врсте електране у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Електрана у изградњи не може бити предмет подстицаја.

Обавештавање јавности о систему подстицаја и процена ефикасности система

Члан 13.

Министарство објављује за период од три године план система подстицаја који се примењује, оквирни временски план одржавања аукција, учесталост аукција, очекиване нове капацитете из обновљивих извора енергије који ће бити у систему подстицаја, укупна подстицајна средства која ће се расподелити повлашћеним произвођачима који остваре право на подстицаје у наредном периоду од три године, као и врсте технологије које ће бити подржане у систему подстицаја, уколико су познате.

План система подстицаја из става 1. овог члана, Министарство објављује до краја фебруара једном у три године, и ажурира план система подстицаја, сваке године до краја фебруара у случају промене података из става 1. овог члана.

Агенција једном у пет година доноси процену ефекта система подстицаја на тржиште електричне енергије, крајње купце, као и на инвестиције у сектору електроенергетике, уколико су познате, узимајући у обзир и утицај могућих измена система подстицаја.

III. СИСТЕМ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ

Појам

Члан 14.

Тржишна премија је врста оперативне државне помоћи која представља додатак на тржишну цену електричне енергије коју корисници тржишне премије испоруче на тржиште и која се одређује у евроцентима по kWh у поступку аукција.

Корисници тржишне премије продају електричну енергију из става 1. овог члана на тржишту електричне енергије.

Тржишна премија може да се стекне за цео или део капацитета електране.

Тржишна премија се исплаћује на месечном нивоу за електричну енергију коју електрана испоручи у електроенергетски систем.

У случају да се право на тржишну премију стекне за део капацитета електране, електрична енергија за коју се исплаћује тржишна премија добија се тако што се проценат капацитета електране који је ушао у квоту, множи са електричном енергијом испорученом у електроенергетски систем у току обрачуноског периода.

Ако се тржишна премија одређује у зависности од референтне тржишне цене, а тржишна цена електричне енергије која је основ за израчунавање референтне тржишне цене је негативна, тржишна премија се не исплаћује за период негативне тржишне цене електричне енергије.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује врсту, начин и услове стицања, остваривања и престанак права на тржишну премију, као и начин одређивања референтне тржишне цене.

Методологија за одређивање тржишне премије

Члан 15.

За потребе аукција, Агенција одређује максималну тржишну премију или максималну откупну цену за електричну енергију по kWh.

За реконструисане електране, Агенција одређује посебну максималну тржишну премију или максималну откупну цену за електричну енергију по kWh.

Методологију за одређивање максималне тржишне премије или висине максималне откупне цене прописује Агенција.

На основу методологије из става 3. овог члана, Агенција најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину у којој су планиране аукције, објављује на својој интернет страници максималне тржишне премије, односно максималне откупне цене за сваку врсту и подврсту електране за коју су прописане квоте, а за потребе спровођења аукција.

Методологија из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Аукције

Члан 16.

Право на тржишну премију стиче се у поступку аукција.

Аукција се може организовати јединствено за две или више врста електрана из члана 12. овог закона или одвојено по посебним врстама електрана.

Спровођење аукција према посебним врстама електрана сматра се да је у складу са правилима државне помоћи ако је испуњен један или више услова у погледу:

- 1) дугорочног потенцијала одређене нове и иновативне технологије;
- 2) остваривања потребе за диверсификацијом обновљивих извора енергије;
- 3) ограничења мреже и стабилности система и
- 4) трошкова интегрисања у систем.

Због ограничења мреже и стабилности система, аукције се могу спровести за посебна географска подручја за једну или више врста електрана.

Давалац државне помоћи која се додељује у складу са овим законом дужан је да образложи надлежном органу за контролу државне помоћи да ли су испуњени услови из става 3. овог члана у случају спровођења аукција по посебним врстама електрана.

Министарство спроводи аукције на основу расположивих квота које прописује Влада.

У складу са законом, важећим планским документима у области енергетике, преузетим међународним обавезама, односно расположивим подацима о постојећим капацитетима, планираним потребама и другим подацима значајним за одређивање квота, Влада прописује квоте, при чему може да се подели свака врста електране из члана 12. овог закона на подврсте према величини електране или другом критеријуму и да за сваку подврсту пропише посебне квоте, као и посебне квоте за реконструисане електране.

Покретање поступка аукција

Члан 17.

Министарство објављује на својој веб платформи, односно интернет страници почетак планиране аукције најмање 45 дана унапред.

Поступак се покреће и спроводи на основу јавног позива.

Јавни позив нарочито садржи следеће:

- 1) ко има право да поднесе пријаву за учествовање на аукцији;
- 2) расположиве квоте по врсти и одобреној снази електране;
- 3) максималну висину тржишне премије, односно висину максималне откупне цене;
- 4) начин и форму пријављивања на аукције;
- 5) списак докумената која се достављају уз пријаву за учествовање на аукцији;
- 6) услове за квалификацију и надметање на аукцији у складу са овим законом и подзаконским актом донетим на основу овог закона;
- 7) рокове у поступку аукције;
- 8) податак о финансијском инструменту обезбеђења за озбиљност понуде који се доставља у поступку аукција;

9) рок за реализацију пројекта и

10) податке о правним лековима у поступку аукције.

Министарство расписује јавни позив на основу овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона.

Министарство је дужно да на веб платформи, односно интернет страници објави обрасце које учесници аукције достављају у вези са јавним позивом у поступку аукција, као и информације о одржаним аукцијама, укључујући и степен реализације пројекта из аукција.

До доношења одлуке о најбољим понудама, поступак спроводи комисија коју решењем образује министар надлежан за послове енергетике (у даљем тексту: Комисија).

О предузетим радњама у спровођењу поступка, Комисија сачињава извештај.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује друге елементе које мора да садржи јавни позив, услове, рок и начин пријављивања на аукције, доказе о испуњености услова из јавног позива, као и услове за образовање Комисије.

Поступак аукција

Члан 18.

Покретање поступка аукције, достављање и размена докумената, обавештавање, објављивање и форма одлука, спроводи се у складу са подзаконским актом донетим у складу са овим законом, у електронској или у папирној форми која се одређује јавним позивом.

Достављање управних аката у поступку аукција врши се јавним достављањем кроз објављивање писмена на интернет страници и огласној табли Министарства.

Поступак аукција састоји се од три фазе: квалификација, надметања и одабира најбољих понуда.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује покретање поступка аукције, достављање и размену докумената, обавештавање, садржину и форму понуде, начин заштите садржине понуде до њеног отварања, време отварања понуда, објављивање и форму одлука.

Квалификације

Члан 19.

Квалификација је елиминациона фаза поступка аукције у којој се врши одабир пријављених учесника на основу испуњености следећих услова:

- 1) врсте и одобрене снаге електране;
- 2) планског основа за изградњу прикључка електране на електроенергетски систем;
- 3) ако је учесник на аукцији прибавио:
 - (1) правноснажну енергетску дозволу за електрану,
 - (2) локацијске услове,
 - (3) финансијски инструмент обезбеђења за озбиљност понуде.

Влада може прописати и друге услове за квалификације актом из става 4. овог члана.

Финансијски инструмент обезбеђења из става 1. тачка 3) подтачка (3) овог члана доставља се у форми новчаног депозита у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате, који се уплаћује на подрачун посебних депозита Министарства, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем или у форми банкарске гаранције која је безусловна, неопозива, платива на први позив и без права на приговор, у износу који одређује Министарство у јавном позиву.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује услове за пријаву у фази квалификације, садржину и висину финансијског инструмента обезбеђења за озбиљност понуде, модел банкарске гаранције, услове и начин наплате финансијског инструмента обезбеђења за озбиљност понуде.

Надметање

Члан 20.

Надметање је фаза поступка аукције у којој се учесници коју су одабрани у фази квалификације својим понудама надмећу према критеријуму која понуда нуди нижу тржишну премију у односу на максималну тржишну премију, односно нижу висину откупне цене у односу на максималну откупну цену.

Понуде које премашују максималну тржишну премију, односно максималну откупну цену не разматрају се.

Ранг листа и попуњавање квоте

Члан 21.

Учесници се после фазе квалификација и надметања, у зависности од понуде које су дали, рангирају од најнижег до највишег износа тржишне премије, односно откупне цене и по том редоследу попуњавају квоту.

Понуда из става 1. овог члана може да се односи на цео капацитет или део капацитета електране.

Када збир капацитета свих електрана за рангиране понуде из става 1. овог члана достигне ниво прописане квоте, квота је попуњена.

У случају да за расположиву квоту конкуришу два или више учесника у поступку аукције са истом тржишном премијом, односно истом откупном ценом, преостала квота се расподељује на те учеснике пропорционално понуђеном капацитету електране.

На основу правила прописаних у ст. 1–4. овог члана, Комисија саставља ранг листу коју заједно са извештајем о спроведеном поступку доставља Министарству.

Одабир најбољих понуда и правна заштита

Члан 22.

На основу ранг листе и извештаја о спроведеном поступку које сачињава Комисија, Министарство доноси решење о додељивању права на тржишну премију, односно решење о одбијању права на тржишну премију учесницима у поступку аукције.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Учесник аукције може да покрене управни спор само против решења којим је одлучено о његовом праву.

Право учесника аукције којима је додељено право на тржишну премију у поступку аукције остаће непромењено и на снази без обзира на исход управног спора који покрене други учесник аукције против свог решења.

Министарство ће доделити право на одговарајућу тржишну премију изван квоте аукције, уколико исход правноснажног решеног управног спора буде такав да учеснику на аукцији припада право на тржишну премију.

Статус привременог повлашћеног произвођача електричне енергије

Члан 23.

Учесници у поступку аукције чије су понуде на аукцијама обухваћене решењем из члана 22. овог закона, стичу статус привременог повлашћеног произвођача електричне енергије даном коначности тог решења.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да у року од 30 дана од дана стицања тог статуса Министарству достави финансијски инструмент обезбеђења.

Финансијски инструмент обезбеђења из става 2. овог члана доставља се у форми новчаног депозита у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате, који се уплаћује на подрачун посебних депозита Министарства, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем или у форми банкарске гаранције која је безусловна, неопозива, платива на први позив и без права на приговор, којом се обезбеђује да ће, у року који је прописан овим законом, прибавити грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину и да ће стећи статус повлашћеног произвођача електричне енергије у року трајања статуса привременог повлашћеног произвођача.

Ако привремени повлашћени произвођач у року из става 2. овог члана не достави финансијски инструмент обезбеђења, Министарство доноси решење о укидању права на тржишну премију, а привремени повлашћени произвођач губи тај статус, при чему део квоте коју је резервисао остаје нерасподељен.

У случају из става 4. овог члана, нерасподељена квота се може расподелити на следећој аукцији.

Решење из става 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује услове за пријаву у фази квалификације, садржину и висину финансијског инструмента обезбеђења из става 3. овог члана, модел банкарске гаранције, услове и начин наплате финансијског инструмента обезбеђења из става 3. овог члана, поступак преноса и престанка статуса привременог повлашћеног произвођача.

Уговор о тржишној премији

Члан 24.

Привремени повлашћени произвођач који је доставио финансијски инструмент обезбеђења из члана 23. овог закона закључује уговор о тржишној премији са овлашћеном уговорном страном.

Гарантовани снабдевач обављаће права и дужности овлашћене уговорне стране.

Влада може да именује и друго лице да обавља права и дужности овлашћене уговорне стране, а које има одговарајућу економску снагу и финансијске капацитете, као и неопходну стручност и ресурсе за обављање ове улоге.

Уговор о тржишној премији нарочито садржи податке о уговорним странама и њихова права и обавезе, предмет уговора, висину и податке о тржишној премији, могућим плаћањима овлашћеној уговорној страни уколико референтна тржишна цена прелази унапред одређену висину, врсту и капацитет електране, подстицајни период и рок закључења уговора, разлоге за раскид уговора, начин решавања спорова и друге елементе битне за садржину и сврху уговора у складу са овим законом.

Тржишна премија се у уговору о тржишној премији одређује у складу са понудом привременог повлашћеног произвођача за капацитет, односно део капацитета електране који је ушао у квоту у поступку аукција у складу са подзаконским актом из члана 14. овог закона.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује модел уговора о тржишној премији.

Обавезе овлашћене уговорне стране

Члан 25.

Овлашћена уговорна страна је дужна да:

1) на захтев привременог повлашћеног произвођача закључи уговор о премији и у року од 30 дана од дана подношења захтева;

2) води посебан рачун за трансакције везане за подстицајне мере у складу са овим законом;

3) води регистар уговора о премији и објављује их на својој интернет страници и испуњава друге обавезе утврђене овим законом и прописима донетим на основу њега.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује обавезе овлашћене уговорне стране.

Трајање и продужење статуса привременог повлашћеног произвођача

Члан 26.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да прибави грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину у року од две године од дана стицања статуса привременог повлашћеног произвођача.

Ако привремени повлашћени произвођач не прибави грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја у року из става 1. овог члана, Министарство укида статус привременог повлашћеног произвођачу.

Ако привремени повлашћени произвођач прибави грађевинску дозволу у року од две године од дана стицања тог статуса, статус привременог повлашћеног произвођача продужава се за три године на захтев привременог повлашћеног произвођача.

Изузетно од става 3. овог члана, ако је привремени повлашћени произвођач пре стицања тог статуса прибавио грађевинску дозволу, статус привременог повлашћеног произвођача траје три године.

У случају из ст. 3. и 4. овог члана, статус привременог повлашћеног произвођача може се продужити, на захтев привременог повлашћеног произвођача за годину дана, под условом да је електрана изграђена у конструктивном смислу.

У случају више силе, статус привременог повлашћеног произвођача може се продужити за годину дана, ради спречавања или ублажавања штетног дејства, односно отклањања штетних последица више силе.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да поднесе образложени захтев за продужење статуса привременог повлашћеног произвођача најкасније 30 дана пре истека статуса привременог повлашћеног произвођача, а у случају више силе из става 1. овог члана, најкасније 30 дана од дана наступања више силе.

Министарство у року од десет дана од дана подношења захтева из става 7. овог члана, решењем одлучује о том захтеву.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује услове и начин продужења статуса привременог повлашћеног произвођача и решавање по захтеву за продужење статуса привременог произвођача у случају више силе.

Обавезе привременог повлашћеног произвођача

Члан 27.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да:

1) у року две године од дана стицања тог статуса прибави правноснажну грађевинску дозволу за електрану и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину, осим уколико пре стицања тог статуса није прибавио грађевинску дозволу за електрану и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину;

2) не повећа одобрену снагу електране за коју је стечен статус привременог повлашћеног произвођача у току трајања статуса привременог повлашћеног произвођача;

3) одржава финансијски инструмент обезбеђења;

4) закључи уговор о премији и

5) обавести Министарство, ако се промене подаци о чињеницама на основу којих је стечен статус привременог повлашћеног произвођача, о насталим променама у року од 15 дана од дана настанка промене.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да поред обавеза из става 1. овог члана испуњава и обавезе из члана 30. овог закона у току пробног рада прописаног законом којим се уређује изградња објеката.

У случају из става 1. тачка 5) овог става, ако настале промене не утичу на испуњеност услова на основу којих је решење издато, Министарство врши измену решења у складу са новим подацима.

После измене решења из става 3. овог члана, привремени повлашћени произвођач и овлашћена уговорна страна, су дужни да усагласе уговор о тржишној премији са извршеном изменом решења.

У случају ако привремени повлашћени произвођач у складу са ставом 1. тачка 2) овог члана смањи одобрену снагу електране не мења се финансијски инструмент обезбеђења из члана 23. став 3. овог закона.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује обавезе привременог повлашћеног произвођача.

Укидање статуса привременог повлашћеног произвођача

Члан 28.

Статус привременог повлашћеног произвођача се укида ако:

- 1) је решење о стицању статуса привременог повлашћеног произвођача из обновљивих извора донето на основу неистинитих података;
- 2) престане да испуњава услове за стицање статуса привременог повлашћеног произвођача утврђене овим законом или условима које Министарство одреди за сваки појединачни поступак аукције;
- 3) не испуњава обавезе утврђене законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона;
- 4) су акти на основу којих је стекао статус привременог повлашћеног произвођача правноснажно укинати, поништени или стављени ван снаге;
- 5) не одржава финансијско средство обезбеђења за време трајања статуса привременог повлашћеног произвођача и
- 6) не испуњава обавезе из члана 30. овог закона у току пробног рада.

Министарство, по сазнању за околности које указују на чињенице на основу којих се укида статус привременог повлашћеног произвођача, без одлагања о томе обавештава надлежног инспектора.

По добијању акта надлежног инспектора којим се утврђују чињенице из става 1. овог члана, Министарство доноси решење о укидању статуса привременог повлашћеног произвођача у року од пет дана.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

У случају укидања решења из става 3. овог члана, привременом повлашћеном произвођачу од дана коначности тог решења престаје статус привременог повлашћеног произвођача и право на подстицајне мере.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин укидања статуса привременог повлашћеног произвођача.

Статус повлашћеног произвођача

Члан 29.

Привремени повлашћени произвођач стиче статус повлашћеног произвођача електричне енергије за цео капацитет или део капацитета електране ако је:

1) стекао лиценцу за обављање енергетске делатности производње електричне енергије у складу са законом којим се уређује енергетика, а која обухвата електрану за коју је стекао статус привременог повлашћеног произвођача, осим уколико у складу са законом којим се уређује енергетика није дужан да има лиценцу;

2) електрана из тачке 1. овог става трајно прикључена на преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем, електричне енергије са одобреном снагом за коју је електрана стекла статус привременог повлашћеног произвођача у складу са законом којим се уређује енергетика;

3) за електрану из тачке 1. овог става обезбеђено посебно мерење одвојено од мерења у другим технолошким процесима:

(1) предате електричне енергије у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем електричне енергије,

(2) преузете електричне енергије из преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система, за потребе технолошког процеса рада електране,

(3) предате топлотне енергије у систем,

(4) преузете, односно произведене топлотне енергије за потребе технолошког процеса електране и припрему енергента,

4) електрана из тачке 1. овог члана новоизграђена, односно реконструисана;

5) добио употребну дозволу у складу са законом којим се уређује изградња објеката за електрану за коју је стекао статус привременог повлашћеног произвођача;

6) закључен уговор о тржишној премији у складу са овим законом и подзаконским актима донетим на основу њега;

7) за електрану из тачке 1. овог члана издата водна дозвола у складу са законом којим је уређена област водопривреде, у случају да је предмет захтева хидроелектрана;

8) прибавио интегрисану дозволу, односно дозволу за управљањем отпадом или други акт у складу прописима којима се уређује област управљања отпадом и употреба отпада за производњу енергије, у случају да је предмет захтева електрана на биоразградиви отпад;

9) за електрану из тачке 1. овог члана издат акт инспектора за заштиту животне средине да су испуњени услови заштите природе, услови и мере заштите животне средине који су прописани студијом о процени утицаја, као и услови из дозволе за управљање отпадом и интегрисане дозволе за рад електране и обављање активности, у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине.

Министарство решењем одлучује о захтеву за стицање статуса повлашћеног произвођача у управном поступку у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Решење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин стицања, преноса и престанка статуса повлашћеног произвођача.

Обавезе повлашћеног произвођача

Члан 30.

Повлашћени произвођач дужан је да:

1) у процесу производње електричне енергије користи обновљиве изворе;

2) поштује све прописе у области животне средине;

3) поштује све прописе у области водопривреде у случају хидроелектране;

4) користи реактивну енергију у складу са законом којим се уређује област енергетике, правилима о раду преносног, дистрибутивног односно затвореног дистрибутивног система;

5) електрана у току рада не прелази вредност одобрене снаге коју је утврдио надлежни оператор система;

6) оператору преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система ставља на располагање податке потребне за рад система у складу са правилима о раду преносног система, правилима о раду дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система односно правилима о раду тржишта електричне енергије;

7) води евиденцију о утрошеним енергентима, осим у случају хидроелектрана, ветроелектрана и соларних електрана;

8) доставља планове рада балансно одговорној страни у складу са законом;

9) уклони електрану након истека животног века електране и спроведе санацију земљишта у прописаном року;

10) уплаћује на месечном нивоу износе депозита који се уплаћује на подрачун посебних депозита Министарства, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем, на име трошкова уклањања електране након истека животног века електране и санације земљишта на којој се налазила електрана за коју је прибављен статус повлашћеног произвођача;

11) не мења одобрену снагу електране;

12) да обавести Министарство ако се промене подаци о чињеницама на основу којих је стечен статус повлашћеног произвођача о насталим променама у року од 15 дана од дана настанка промене;

13) испуњава и друге обавезе прописане законом којим се уређује област енергетике, овим законом и актима донетим на основу овог закона.

У случају из става 1. тачке 12) овог члана, ако настале промене не утичу на испуњеност услова на основу којих је решење издато, Министарство врши измену решења у складу са новим подацима.

У случају става 1. тачка 9) овог члана, Министарство враћа повлашћеном произвођачу преостали износ депозита након спроведеног уклањања електране и санације земљишта на којој се налазила електрана за коју је прибављен статус повлашћеног произвођача.

Уколико повлашћени произвођач не изврши уклањање електране и санацију земљишта на којој се налази електрана у прописаном року, Министарство уклања електрану и спроводи санацију земљишта преко другог лица, о трошку повлашћеног произвођача, а користећи средства из новчаног депозита из става 1. тачка 10) овог члана.

После измене решења из става 2. овог члана, повлашћени произвођач и овлашћена уговорна страна, су дужни да усагласе уговор о тржишној премији са извршеном изменом решења.

Ако повлашћени произвођач у одређеном периоду производи супротно условима из става 1. тач. 4) и 5) овог члана, нема право на тржишну премију за тај период.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује обавезе повлашћеног произвођача, висину новчаног депозита на име трошкова уклањања електране након истека животног века електране и санације земљишта на којој се налазила електрана, рок и поступак за уклањање електране и санацију земљишта.

Укидање статуса повлашћеног произвођача

Члан 31.

Статус повлашћеног произвођача се укида ако:

1) је решење о стицању статуса повлашћеног произвођача електричне енергије донето на основу неистинитих података;

2) престане да испуњава услове за стицање статуса повлашћеног произвођача утврђене овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона;

3) не испуњава обавезе утврђене овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона;

4) производи електричну енергију супротно прописима којим се уређује област енергетике;

5) су акти на основу којих је стекао статус повлашћеног произвођача правноснажно укинати, поништени или стављени ван снаге.

Министарство, по сазнању за околности које указују на чињенице на основу којих се укида статус повлашћеног произвођача, без одлагања о томе обавештава надлежног инспектора.

По добијању акта надлежног инспектора којим се утврђују чињенице из става 1. овог члана, Министарство доноси решење о укидању статуса повлашћеног произвођача у року од пет дана.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

У случају доношења решења из става 3. овог члана, повлашћеном произвођачу од дана коначности тог решења престаје статус повлашћеног произвођача и право на подстицајне мере.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин укидања статуса повлашћеног произвођача.

Подстицајни период

Члан 32.

Подстицајни период је одређени временски период у коме се повлашћеном произвођачу исплаћује тржишна премија.

Подстицајни период траје 15 година од дана прве исплате тржишне премије.

IV. СИСТЕМ ФИД-ИН ТАРИФА

Појам

Члан 33.

Фид-ин тарифа је врста оперативне државне помоћи која се додељује у облику подстицајне откупне цене која се гарантује по kWh за испоручену електричну енергију у електроенергетски систем у току подстицајног периода.

Фид-ин тарифа може се стећи само за мала постројења и демонстрационе пројекте, у складу са овим законом и подзаконским актом донетим у складу са овим законом.

Фид-ин тарифа обрачунава се и исплаћује на месечном нивоу.

Фид-ин тарифа може да се стекне за цео или део капацитета електране.

Министарство врши доделу права на фид-ин тарифу у поступку аукција на основу расположивих квота које прописује Влада.

У случају да се право на фид-ин тарифу стекне за део капацитета електране, електрична енергија за коју се исплаћује фид-ин тарифа добија се тако што се проценат капацитета електране који је ушао у квоту, множи са електричном енергијом испорученом у електроенергетски систем у току обрачунског периода.

Када прописује квоте, Влада може да подели сваку врсту електране из члана 12. овог закона, као и демонстрационе пројекте на подврсте према величини електране или другом критеријуму и да за сваку подврсту електрана пропише посебне квоте, као и посебне квоте за реконструисане електране.

Влада доноси акт из става 5. овог члана у складу са законом, важећим планским документима у области енергетике, преузетим међународним обавезама, односно и расположивим подацима о постојећим капацитетима, планираним потребама и другим подацима значајним за одређивање квота.

Влада, на предлог Министарства, ближе одређује услове под којим мала постројења и демонстрациони пројекти могу стећи фид-ин тарифу, као и начин стицања статуса повлашћеног произвођача за мала постројења и демонстрационе пројекте.

Методологија за одређивање фид-ин тарифа

Члан 34.

У случају доделе фид-ин тарифа у поступку аукција, унапред се одређује максимална фид-ин тарифа, чију висину учесници аукција не могу својим понудама да премаше на аукцији.

За реконструисане електране, Агенција одређује посебну максималну фид-ин тарифу за електричну енергију по kWh.

Методологију за одређивање максималне фид-ин тарифе из става 1. овог члана, прописује Агенција.

На основу методологије из става 3. овог члана, Агенција најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину у којој су планиране аукције, објављује на интернет страници максималне фид-ин тарифе за сваку врсту и подврсту електране за коју су прописане квоте, а за потребе спровођења аукција.

Методологија из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Начин доделе фид-ин тарифа

Члан 35.

Фид-ин тарифа додељује се сходно применом правила поступка аукција из чл. 16–22. овог закона.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин, услове и поступак стицања, остваривање и престанак права на фид-ин тарифу.

Статус привременог повлашћеног произвођача

Члан 36.

Учесници у поступку аукције чије су понуде на аукцијама обухваћене решењем о додељивању права на фид-ин тарифе, стичу статус привременог повлашћеног произвођача електричне енергије даном доношења тог решења.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да у року од 30 дана од дана стицања тог статуса Министарству достави финансијски инструмент обезбеђења.

Финансијски инструмент обезбеђења из става 2. овог члана доставља се у форми новчаног депозита у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате, који се уплаћује на подрачун посебних депозита Министарства, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем или у форми банкарске гаранције која је безусловна, неопозива, платива на први позив и без права на приговор, којом се обезбеђује да ће, у року који је прописан овим законом, прибавити грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину, да ће стећи статус повлашћеног произвођача електричне енергије у року трајања статуса привременог повлашћеног произвођача.

У случају демонстрационог пројекта или малог постројења одобрене снаге мање од 100 kW, не доставља се финансијски инструмент обезбеђења из става 2. овог члана.

Ако привремени повлашћени произвођач у року из става 2. овог члана не достави финансијски инструмент обезбеђења, Министарство доноси решење о укидању права на тржишну премију, а привремени повлашћени произвођач губи тај статус, при чему део квоте коју је резервисао остаје нерасподељен.

У случају из става 5. овог члана, нерасподељена квота се може расподелити на следећој аукцији.

Министарство у случају из става 5. овог члана доноси решење о укидању права на фид-ин тарифу, а привремени повлашћени произвођач губи тај статус.

Решење из става 5. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује услове за пријаву у фази квалификације, садржину и висину финансијског инструмента обезбеђења из става 3. овог члана, модел банкарске гаранције, услове и начин наплате финансијског инструмента обезбеђења из става 3. овог члана, поступак преноса и престанка статуса привременог повлашћеног произвођача.

Уговор о фид-ин тарифи

Члан 37.

Привремени повлашћени произвођачи остварују право на фид-ин тарифе, подстицајни период и преузимање балансне одговорности закључењем уговора о фид-ин тарифи са гарантованим снабдевачем.

Уговор о фид-ин тарифи из става 1. овог члана нарочито садржи: податке о уговорним странама и њихова права и обавезе, предмет уговора, врсту и одобрену снагу електране повлашћеног произвођача, место примопредаје енергије у систем, место и начин мерења, цену електричне енергије и начин и услове промене цене, начин и динамику обрачунавања, фактурисања и плаћања, камату у случају неблаговременог плаћања, инструменте обезбеђења плаћања, обавезе гарантованог снабдевача у погледу преузимања балансне одговорности и повлашћеног произвођача у погледу планирања рада електране, услове у периоду пробног рада када уговор закључује привремени повлашћени произвођач, подстицајни период и рок закључења уговора, разлоге за раскид уговора, начин решавања спорова и друге елементе битне за садржину и сврху уговора у складу са овим законом.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује модел уговора о фид-ин тарифи.

Обавезе гарантованог снабдевача

Члан 38.

Гарантовани снабдевач је дужан да:

- 1) закључи уговор фид-ин тарифи у складу са овим законом;
- 2) преузима права и обавезе претходног гарантованог снабдевача у року, на начин и под условима утврђеним јавним тендером у складу са законом којим се уређује енергетика;
- 3) води регистар уговора о откупу електричне енергије, уговора о фид-ин тарифи и објављује их на својој интернет страници;
- 4) преузме балансну одговорност у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;
- 5) доставља Министарству податке потребне за утврђивање накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у складу са подзаконским актима донетим на основу овог закона;
- 6) води посебан рачун за трансакције везане за подстицајне мере у складу са овим законом;
- 7) сваке године објави кориговане подстицајне откупне цене за уговоре о откупу електричне енергије и
- 8) испуњава друге обавезе утврђене овим законом.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује обавезе гарантованог снабдевача.

Трајање и продужење статуса привременог повлашћеног произвођача

Члан 39.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да прибави грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину, у року од две године од дана стицања статуса привременог повлашћеног произвођача.

Ако привремени повлашћени произвођач не прибави грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину у року из става 1. овог члана, Министарство укида статус привременог повлашћеног произвођача.

Ако привремени повлашћени произвођач прибави грађевинску дозволу и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину у року од две године од дана стицања тог статуса, статус привременог повлашћеног произвођача продужава се за три године на захтев привременог повлашћеног произвођача.

Изузетно од става 3. овог члана, ако је привремени повлашћени произвођач пре стицања тог статуса прибавио грађевинску дозволу, статус привременог повлашћеног произвођача траје три године.

У случају из ст. 3. и 4. овог члана, статус привременог повлашћеног произвођача може се продужити, на захтев привременог повлашћеног произвођача за једну годину, под условом да је електрана изграђена у конструктивном смислу.

У случају више силе, статус привременог повлашћеног произвођача може се продужити за једну годину, ради спречавања или ублажавања штетног дејства, односно отклањања штетних последица више силе.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да поднесе образложени захтев за продужење статуса привременог повлашћеног произвођача најкасније 30 дана пре истека статуса привременог повлашћеног произвођача, а у случају више силе из става 1. овог члана, најкасније 30 дана од дана наступања више силе.

Министарство у року од десет дана од дана подношења захтева из става 7. овог члана, решењем одлучује о том захтеву.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује услове и начин продужења статуса привременог повлашћеног произвођача и начин одлучивања по захтеву за продужење статуса привременог произвођача у случају више силе.

Обавезе привременог повлашћеног произвођача

Члан 40.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да:

1) у року од две године од дана стицања тог статуса прибави правноснажну грађевинску дозволу за електрану и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину, осим уколико пре стицања тог статуса није прибавио грађевинску дозволу за електрану и сагласност на студију о процени утицаја, односно одлуку да није потребна процена утицаја на животну средину;

2) не повећа одобрену снагу електране за коју је стечен статус привременог повлашћеног произвођача у току трајања статуса привременог повлашћеног произвођача;

3) одржава финансијски инструмент обезбеђења;

4) закључи уговор о фид-ин тарифи;

5) обавести Министарство ако се промене подаци о чињеницама на основу којих је стечен статус привременог повлашћеног произвођача, о насталим променама у року од 15 дана од дана настанка промене.

Привремени повлашћени произвођач је дужан да поред обавеза из става 1. овог члана испуњава и обавезе из члана 43. овог закона у току пробног рада прописаног законом којим је уређена изградња објеката.

У случају из става 1. тачка 5) овог члана, ако настале промене не утичу на испуњеност услова на основу којих је решење издато, Министарство врши измену решења у складу са новим подацима.

После измене решења из става 3. овог члана, привремени повлашћени произвођач и гарантовани снабдевач су дужни да измене уговор о фид-ин тарифи тако да га усагласе са извршеном изменом решења.

У случају ако привремени повлашћени произвођач у складу са ставом 1. тачка 2) овог члана смањи одобрену снагу електране не мења се финансијски инструмент обезбеђења из члана 36. став 3. овог закона.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује обавезе привременог повлашћеног произвођача.

Укидање статуса привременог повлашћеног произвођача

Члан 41.

Статус привременог повлашћеног произвођача се укида ако:

- 1) је решење о стицању привременог статуса повлашћеног произвођача из обновљивих извора донето на основу неистинитих података;
- 2) не испуњава обавезе утврђене законом и подзаконским актом којим се утврђују обавезе привремено повлашћеног произвођача;
- 3) су акти на основу којих је стекао статус привременог повлашћеног произвођача правноснажно укинати, поништени или стављени ван снаге;
- 4) не одржава финансијско средство обезбеђења за време трајања статуса привременог повлашћеног произвођача.

Министарство, по сазнању за околности које указују на чињенице на основу којих се укида статус привременог повлашћеног произвођача, без одлагања о томе обавештава надлежног инспектора.

По добијању акта надлежног инспектора којим се утврђују чињенице из става 1. овог члана, Министарство доноси решење о укидању статуса привременог повлашћеног произвођача у року од пет дана.

Решење из става 3. овог закона је коначно и против њега се може покренути управни спор.

У случају доношења решења из става 3. овог члана, привременом повлашћеном произвођачу од дана коначности тог решења престаје статус привременог повлашћеног произвођача и право на подстицајне мере.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин укидања статуса привременог повлашћеног произвођача.

Статус повлашћеног произвођача електричне енергије

Члан 42.

Привремени повлашћени произвођач стиче статус повлашћеног произвођача електричне енергије на основу захтева на прописаном обрасцу, ако је:

1) стекао лиценцу за обављање енергетске делатности производње електричне енергије у складу са законом којим се уређује енергетика, а која обухвата електрану за коју је стекао статус привременог повлашћеног произвођача, осим уколико у складу са законом којим се уређује енергетика није дужан да има лиценцу;

2) електрана из тачке 1. овог става трајно прикључена на преносни, дистрибутивни, односно затворено дистрибутивни систем електричне енергије на одобрену снагу која одговара одобреној снази за коју је електрана стекла статус привременог повлашћеног произвођача, у складу са законом којим се уређује енергетика;

3) за електрану из тачке 1. овог става обезбеђено посебно мерење одвојено од мерења у другим технолошким процесима:

(1) предате електричне енергије у преносни систем, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електричне енергије,

(2) преузете електричне енергије из преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система, за потребе технолошког процеса рада електране,

(3) предате топлотне енергије у систем,

- (4) преузете, односно произведене топлотне енергије за потребе технолошког процеса електране и припрему енергента,
- 4) електрана из тачке 1. овог члана новоизграђена, односно реконструисана;
- 5) добио употребну дозволу у складу са законом којим се уређује изградња објеката за електрану за коју је стекао статус привременог повлашћеног произвођача;
- 6) има закључен уговор о фид-ин тарифи у складу са овим законом и подзаконским актима донетим на основу њега;
- 7) за електрану из тачке 1. овог члана издата водна дозвола у складу са законом којим је уређена област водопривреде, у случају да је предмет захтева хидроелектрана;
- 8) прибавио интегрисану дозволу, односно дозволу за управљањем отпадом или други акт у складу са прописима којима се уређује област управљања отпадом и употреба отпада за производњу енергије, у случају да је предмет захтева електрана на биоразградиви отпад;
- 9) за електрану из тачке 1. овог члана издат акт инспектора за заштиту животне средине да су испуњени услови за рад електране и обављање активности у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине.
- Министарство решењем одлучује о захтеву за стицање статуса повлашћеног произвођача у управном поступку у року од 15 дана од дана подношења захтева.
- Решење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.
- Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин стицања, преноса и престанка статуса повлашћеног произвођача.

Обавезе повлашћеног произвођача

Члан 43.

Повлашћени произвођач дужан је да:

- 1) у процесу производње електричне енергије користи обновљиве изворе;
- 2) поштује све прописе у области животне средине;
- 3) поштује све прописе у области водопривреде који се односе на хидроелектране;
- 4) води евиденцију о утрошеним енергентима, осим за хидроелектране, ветроелектране и соларне електране;
- 5) доставља планове рада балансно одговорној страни;
- 6) обавести Министарство о насталим променама у року од 15 дана од дана настанка промене, ако се промене подаци о чињеницама на основу којих је стечен статус повлашћеног произвођача;
- 7) обезбеди да електрана у току рада не прелази вредност одобрене снаге коју је утврдио надлежни оператор система;
- 8) користи реактивну енергију у складу са законом којим се уређује област енергетике, правилима о раду преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система;
- 9) оператору преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система ставља на располагање податке потребне за рад система у складу са правилима о раду преносног система, правилима о раду дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система, односно правилима о раду тржишта електричне енергије;
- 10) не мења одобрену снагу електране;
- 11) уклони електрану након истека животног века електране и спроведе санацију земљишта у прописаном року;

12) уплаћује на месечном нивоу износе депозита који се уплаћује на подрачун посебних депозита Министарства, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем, на име трошкова уклањања електране након истека животног века електране и санације земљишта на којој се налазила електрана за коју је прибављен статус повлашћеног произвођача;

13) испуњава и друге обавезе прописане законом којим се уређује област енергетике, овим законом и актима донетим на основу овог закона.

У случају из става 1. тачка 6) овог члана, ако настале промене не утичу на испуњеност услова на основу којих је решење издато, Министарство врши измену решења у складу са новим подацима.

После измене решења из става 2. овог члана, повлашћени произвођач и гарантовани снабдевач, су дужни да усагласе уговор о фид-ин премији са извршеном изменом решења.

Ако повлашћени произвођач у одређеном периоду производи супротно условима из става 1. тач. 7) и 8) овог члана, нема право на фид-ин тарифу за тај период.

У случају из става 1. тачка 11) овог члана, Министарство враћа повлашћеном произвођачу преостали износ депозита након спроведеног уклањања електране и санације земљишта на којој се налазила електрана за коју је прибављен статус повлашћеног произвођача.

Уколико повлашћени произвођач не изврши уклањање електране и санацију земљишта на којој се налази електрана у прописаном року, Министарство уклања електрану и спроводи санацију земљишта преко другог лица, о трошку повлашћеног произвођача, а користећи средства из новчаног депозита из става 1. тачка 12) овог члана.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује обавезе повлашћеног произвођача, висину новчаног депозита на име трошкова уклањања електране након истека животног века електране и санације земљишта на којој се налазила електрана, рок и начин за уклањање електране и санацију земљишта.

Укидање статуса повлашћеног произвођача

Члан 44.

Статус повлашћеног произвођача се укида ако:

- 1) је решење о стицању статуса повлашћеног произвођача електричне енергије донето на основу неистинитих података;
- 2) престане да испуњава услове за стицање статуса повлашћеног произвођача утврђене овим законом и подзаконским актом којим се уређују обавезе повлашћеног произвођача;
- 3) не испуњава обавезе утврђене овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона;
- 4) производи електричну енергију супротно прописима којим се уређује област енергетике;
- 5) су акти на основу којих је стекао статус повлашћеног произвођача правноснажно укинати, поништени или стављени ван снаге.

Министарство, по сазнању за околности које указују на чињенице на основу којих се укида статус повлашћеног произвођача, без одлагања о томе обавештава надлежног инспектора.

По добијању акта надлежног инспектора којим се утврђују чињенице из става 1. овог члана, Министарство доноси решење о укидању статуса повлашћеног произвођача у року од пет дана.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

У случају доношења решења из става 3. овог члана, повлашћеном произвођачу од дана коначности тог решења престаје статус повлашћеног произвођача и право на подстицајне мере.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује начин укидања статуса повлашћеног произвођача.

Подстицајни период за фид-ин тарифу

Члан 45.

Подстицајни период је одређени временски период у коме се повлашћеном произвођачу исплаћује фид-ин премија.

Подстицајни период траје 15 година од дана прве исплате фид-ин премије.

V. УГОВОР О ОТКУПУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

Члан 46.

Произвођачи електричне енергије из обновљивих извора могу да закључе уговор о откупу електричне енергије из обновљивих извора енергије са крајњим купцем на тржишном принципу.

Произвођачи електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана су дужни да имају лиценцу за снабдевање електричном енергијом у складу са законом којим се уређује област енергетике.

VI. ГАРАНЦИЈА ПОРЕКЛА

Произвођач из обновљивих извора енергије

Члан 47.

Произвођач електричне енергије из обновљивих извора је енергетски субјект који производи електричну енергију из обновљивих извора и који нема статус привременог повлашћеног произвођача, односно статус повлашћеног произвођача (у даљем тексту: произвођач из обновљивих извора).

Произвођач из обновљивих извора има право на гаранције порекла.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је привремени повлашћени произвођач, односно повлашћени произвођач стекао тај статус само за део капацитета електране, може за преостали део капацитета електране који је ван система подстицаја, да стекне статус произвођача из обновљивих извора.

Произвођач електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана може да стекне статус произвођача из обновљивих извора ако:

- 1) у процесу производње електричне енергије користи обновљиве изворе енергије;
- 2) је за електрану добијена употребна дозвола у складу са законом којим се уређује изградња објеката;
- 3) има обезбеђено посебно мерење, одвојено од мерења у другим технолошким процесима, којим се мери преузета и предата електрична, односно топлотна енергија у систем;
- 4) има лиценцу за обављање делатности у складу са законом којим је уређена област енергетике;
- 5) је прикључен на преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електричне енергије.

Министарство решењем одлучује о захтеву за стицање статуса произвођача из обновљивих извора у управном поступку у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Решење из става 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Обавезе произвођача из обновљивих извора енергије

Члан 48.

Произвођач из обновљивих извора енергије је дужан да:

- 1) у процесу производње електричне енергије користи једино обновљиве изворе;
 - 2) поштује све прописе у области животне средине;
 - 3) поштује све прописе у области водопривреде који се односе на хидроелектране;
 - 4) води евиденцију о утрошеним енергентима, осим у случају хидроелектрана, ветроелектрана и соларних електрана;
 - 5) доставља планове рада гарантованом снабдевачу, односно балансној одговорној страни у складу законом;
 - 6) обезбеди да електрана у току рада не прелази вредност одобрене снаге коју је утврдио надлежни оператор система;
 - 7) користи реактивну енергију у складу са законом којим се уређује енергетика, правилима о раду преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система;
 - 8) оператору преносног, дистрибутивног система, односно оператору затвореног дистрибутивног система ставља на располагање податке потребне за рад система у складу са правилима о раду преносног система, правилима о раду дистрибутивног система, односно правилима о раду затвореног дистрибутивног система, односно правилима о раду тржишта електричне енергије;
 - 9) испуњава и друге обавезе прописане овим законом и актима донетим на основу овог закона, односно законом којим се уређује енергетика;
 - 10) обавести Министарство о насталим променама у року од 15 дана од дана настанка промене, ако се промене подаци о чињеницама на основу којих је стечен статус произвођача из обновљивих извора;
 - 11) испуњава и друге обавезе прописане овим законом и актима донетим на основу овог закона.
- У случају из става 1. тачка 10) овог члана, ако настале промене не утичу на испуњеност услова на основу којих је решење издато, Министарство врши измену решења у складу са новим подацима.
- После измене решења из става 2. овог члана, произвођач из обновљивих извора енергије је дужан да обавести о томе оператора преносног ради ажурирања података у Регистру гаранција порекла.

Укидање статуса произвођача из обновљивих извора енергије

Члан 49.

Статус произвођача из обновљивих извора се укида ако:

- 1) је решење о стицању статуса произвођача електричне енергије донето на основу неистинитих података;
- 2) престане да испуњава услове за стицање статуса произвођача утврђене овим законом и подзаконским актима донетим на основу њега;
- 3) не испуњава обавезе утврђене овим законом и подзаконским актима донетим на основу њега;
- 4) производи електричну енергију супротно прописима којим се уређује област енергетике;
- 5) су акти на основу којих је стекао статус произвођача из обновљивих извора правноснажно укинута, поништени или стављени ван снаге.

Министарство, по сазнању за околности које указују на чињенице на основу којих се укида статус произвођача из обновљивих извора, без одлагања о томе обавештава надлежног инспектора.

По добијању акта надлежног инспектора којим се утврђују чињенице из става 1. овог члана, Министарство доноси решење о укидању статуса произвођача из обновљивих извора енергије у року од пет дана.

У случају доношења решења из става 3. овог члана, произвођачу из обновљивих извора од дана коначности тог решења престаје статус произвођача из обновљивих извора и право на подстицајне мере.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Издавање, преношење и престанак гаранције порекла

Члан 50.

Оператор преносног система издаје произвођачу из обновљивих извора енергије гаранцију порекла на његов захтев и одговоран је за њену тачност, поузданост и заштићеност од злоупотребе.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да доставља оператору преносног система податке о произведеној електричној енергији произвођача из обновљивих извора прикључених на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем за које се издаје гаранција порекла.

Гаранција порекла не може се издати за електричну енергију произведену у реверзибилној хидроелектрани у случају када је таква производња последица пумпног рада.

Ако је статус произвођача из обновљивих извора стечен за део капацитета електране, електрична енергија за коју се издају гаранције порекла се добија тако што се проценат капацитета електране који је ван система подстицаја множи са електричном енергијом која је испоручена у обрачунском периоду у електроенергетски систем.

Захтев за издавање гаранције порекла из става 1. овог члана може се поднети у року не дужем од шест месеци од последњег дана периода производње електричне енергије за коју се захтева издавање гаранције порекла, а најкасније до 15. марта текуће године за производњу из претходне године.

Гаранција порекла се издаје само једном за јединичну нето количину од 1 MWh произведене електричне енергије измерене на месту предаје у преносни, дистрибутивни или затворени дистрибутивни систем.

Период производње електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла не може бити дужи од једне године.

Гаранција порекла важи једну годину почев од последњег дана периода производње за коју се издаје.

Гаранција порекла престаје да важи након њеног искоришћења, повлачења или истеком рока од једне године од последњег дана периода производње електричне енергије за коју је издата.

Гаранција порекла је преносива.

Поступак издавања, преношења и престанка важења гаранције порекла заснива се на принципима објективности, транспарентности и недискриминације.

Гаранције порекла издате у другим државама

Члан 51.

Гаранција порекла издата у другим државама, важи и у Републици Србији под условима реципроцитета у складу са потврђеним међународним уговором.

Оператор преносног система одлучује о признању гаранција порекла из става 1. овог члана.

Ако је оператор преносног система члан европске асоцијације тела за издавање гаранција порекла, гаранција порекла издата у другим државама важиће у складу са правилима те асоцијације.

Преносивост гаранције порекла

Члан 52.

Гаранције порекла могу се преносити независно од произведене електричне енергије на коју се односе.

Да би се осигурало да се електрична енергија произведена из обновљивих извора само једном прикаже купцу као потрошена, мора се избећи дупло рачунање и дупло приказивање.

Електрична енергија произведена из обновљивих извора, а за коју је произвођач из обновљивих извора, припадајуће гаранције порекла продао одвојено од те електричне енергије, не може се приказати или продати крајњем купцу као електрична енергија произведена из обновљивих извора.

Садржина гаранције порекла

Члан 53.

Гаранција порекла за електричну енергију произведену из обновљивих извора садржи нарочито:

- 1) назив, локацију, врсту и снагу производног капацитета;
- 2) датум пуштања објекта у рад;
- 3) податак да се гаранција порекла односи на електричну енергију;
- 4) датум почетка и окончања производње електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла;
- 5) податак да ли је за изградњу производног капацитета била коришћена инвестициона подршка и врста те подршке;
- 6) податак да ли су коришћене мере подстицаја и врста подстицаја;
- 7) датум и државу издавања и јединствени идентификациони број.

Количина електричне енергије произведене из обновљивих извора која одговара количини гаранција порекла пренесених са снабдевача на трећу страну, одузима се из удела електричне енергије из обновљивих извора у миксу тог снабдевача, када снабдевач, у складу са законом којим се уређује област енергетике, у или уз рачун за продату електричну енергију или на други начин купцу обезбеди увид у податке о уделу свих врста извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години.

Регистар гаранција порекла

Члан 54.

Оператор преносног система дужан је да води регистар гаранција порекла у електронском облику и објављује податке из регистра на својој интернет страници.

Влада ближе прописује начин вођења регистра гаранција порекла из става 1. овог члана.

Регистар садржи и гаранције порекла издате у складу са чланом 53. овог закона и уз назнаку да су издате у страној држави.

Оператор преносног система има право на накнаду трошкова за издавање, преношење и престанак гаранције порекла у складу са актом којим се утврђује висина накнаде на који сагласност даје Агенција.

Акт из става 4. овог члана објављује се на интернет страници оператора преносног система и Агенције.

Прорачун удела свих врста извора енергије у продатој електричној енергији

Члан 55.

Оператор преносног система прорачунава и јавно објављује уделе свих врста обновљивих извора енергије у продатој електричној енергији крајњим купцима у Републици Србији.

Приликом прорачуна из става 1. овог члана, оператор преносног система нарочито узима у обзир искоришћене и истекле гаранције порекла.

Снабдевач прорачунава и приказује крајњем купцу податке о уделу сваког извора енергије у укупно продатој електричној енергији у складу са законом којим се уређује енергетика, на основу јавно објављених података оператора преносног система из става 1. овог члана и искоришћених гаранција порекла.

Агенција надзире оператора преносног система, оператора дистрибутивног система, оператора затвореног дистрибутивног система, снабдеваче и друге субјекте у извршавању обавеза утврђених овим законом и прописима донетим на основу њега, а којима се уређују гаранције порекла.

Министарство ближе прописује начин на који се крајњем купцу прорачунава и приказује удео свих врста извора енергије у продатој електричној енергији, као и начин контроле прорачуна.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује услове и начин стицања, преноса и престанка статуса произвођача из обновљивих извора енергије, садржину гаранције порекла, издавање, преношење и престанак важења гаранције порекла, начин вођења регистра гаранција порекла, начин достављања података о произведеној електричној енергији измереној на месту предаје у преносни, дистрибутивни и затворени дистрибутивни систем, као и друга питања у складу са законом.

VII. РЕГИСТАР СТАТУСА

Садржина регистра

Члан 56.

Министарство води јавни и електронски регистар који садржи податке о:

- 1) произвођачима који имају статус повлашћеног произвођача;
- 2) произвођачима који имају статус привременог повлашћеног произвођача;
- 3) произвођачима који имају статус произвођача из обновљивих извора и
- 4) произвођачима којима је статус из тач. 1), 2) и 3) овог става престао да важи.

VIII. ПОДСТИЦАЈНА СРЕДСТВА

Члан 57.

Сви крајњи купци електричне енергије дужни су да плаћају накнаду за подстицаје повлашћених произвођача у складу са овим законом, осим у случајевима утврђеним овим законом.

За електричну енергију утрошену у реверзибилним хидроелектранама за пумпни режим рада не плаћа се накнада из става 1. овог члана.

Приликом одређивања накнаде за подстицаје повлашћених произвођача узимају се у обзир сви трошкови које овлашћена уговорна страна, односно гарантовани снабдевач има у вези са подстицајним мерама.

Влада прописује начин обрачуна, плаћања и расподеле средстава по основу накнаде за подстицај повлашћених произвођача и начин обрачуна, плаћања, прикупљања и расподеле додатних подстицајних средстава, као и праћење и извештавање у вези са подстицајним средствима.

Влада, на предлог Министарства, најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину, утврђује висину накнаде из става 3. овог члана, која се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Купац-произвођач

Члан 58.

Купац-произвођач има право да самостално или посредством агрегатора:

- 1) производи електричну енергију за сопствену потрошњу;
- 2) складишти електричну енергију за сопствене потребе;
- 3) да вишак произведене електричне енергије испоручи у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем;
- 4) и друга права и обавезе у складу са овим законом и законом којим се уређује област енергетике.

Купац-произвођач из става 1. овог члана не може користити подстицајне мере у виду тржишне премије и фид-ин тарифе, нити може имати право на гаранције порекла.

Инсталисана снага производног објекта купца-произвођача из става 1. овог члана не може бити већа од одобрене снаге прикључка крајњег купца.

Стамбена заједница може имати права и обавезе купца-произвођача у складу са овим законом, прикључењем електране из члана 5. став 1. тач. 1)–10) овог закона која је у власништву стамбене заједнице ако је изграђена на заједничким деловима стамбене зграде.

У случају из става 4. овог члана, објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије може бити прикључен преко новог или посебног мерног места у саставу постојећег прикључка.

Однос купца-произвођача и снабдевача

Члан 59.

Купац-произвођач закључује уговор о потпуном снабдевању, односно уговор о откупу електричне енергије са снабдевачем у складу са законом којим се уређује енергетика.

Снабдевач има обавезу да купцу-произвођачу који је домаћинство или мали купац, понуди уговор о потпуном снабдевању са нето мерењем или нето обрачуном у складу са критеријумима и условима прописаним подзаконским актом из става 5. овог члана.

Период за поравнање потраживања и обавеза између купца-произвођача и снабдевача је једна година и завршава се 1. априла.

Купац-произвођач нема право на потраживања за количину испоручене електричне енергије која је већа од количине преузете електричне енергије у периоду из става 3. овог члана.

Влада, на предлог Министарства, прописује критеријуме, услове и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца-произвођача и снабдевача.

Право на приоритетан приступ купца-произвођача

Члан 60.

Оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да приоритетно преузима електричну енергију од стране купца-произвођача, осим у случају када је угрожена сигурност рада система.

Оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да на месту примопредаје електричне енергије купца-произвођача угради бројило које омогућава одвојено мерење количине предате и преузете електричне енергије, у складу са законом којим се уређује енергетика и овим законом.

Регистар купца-произвођача и процена њихове производње

Члан 61.

Оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да успостави регистар купаца-произвођача прикључених на преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем који садржи нарочито следеће податке:

- 1) лично име и пребивалиште, односно назив, правну форму и седиште купца-произвођача;
- 2) врсту купца-произвођача;
- 3) врсту објекта за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије;
- 4) локацији објекта за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије;
- 5) одобреној снази објекта из тачке 3) овог става;
- 6) одобреној снази прикључка објекта крајњег купца.

Оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је у обавези да по истеку текуће године изврши процену произведене електричне енергије у објекту купца-произвођача и да податке достави Министарству до 1. марта наредне године.

Министарство ближе прописује начин вођења регистра из става 1. овог члана и методологију процене из става 2. овог члана.

Х. ЗАЈЕДНИЦЕ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

Појам

Члан 62.

Заједница обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Заједница), је правно лице основано на принципу отвореног и добровољног учешћа својих чланова у складу са овим законом и над којим контролу врше чланови чије је пребивалиште или седиште у близини места постројења на обновљиве изворе енергије чији је власник то правно лице или које то правно лице развија.

Чланови Заједнице

Члан 63.

Члан Заједнице може бити физичко или правно лице, као и јединице локалне самоуправе и други видови месне самоуправе.

Привредно друштво, односно предузетник може бити члан Заједнице, под условом да производња електричне енергије из обновљивих извора, не представља његову претежну комерцијалну или професионалну делатност.

Члан Заједнице задржава статус крајњег купца, са правима и обавезама која има у складу са овим законом и не подлеже неоправданим или дискриминаторним условима или поступцима који би спречили његово учешће у Заједници.

Циљеви оснивања Заједнице

Члан 64.

Примарни циљ оснивања Заједнице је коришћење обновљивих извора енергије за задовољење енергетских потреба чланова заједнице на одржив начин који обухвата еколошке, економске или социјалне користи за чланове, као и за локалну заједницу и друштво.

Ради остваривања примарног циља, Заједница развија, инвестира и реализује пројекте обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности.

Статус

Члан 65.

Заједница може да стекне статус привременог повлашћеног произвођача, односно статус повлашћеног произвођача и статус произвођача електричне енергије из обновљивих извора и подстицајне мере из члана 71. овог закона, у складу са овим законом.

Права и обавезе Заједнице

Члан 66.

Заједница има:

- 1) право на производњу, потрошњу, складиштење и продају обновљиве енергије;
- 2) право на приступ свим тржиштима енергије, директно или преко агрегатора, на недискриминаторан начин и
- 3) друга права и обавезе повлашћеног произвођача у складу са овим законом.

XI. ДУЖНОСТИ ОПЕРАТОРА ПРЕНОСНОГ, ДИСТРИБУТИВНОГ И ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Оператор преносног система

Члан 67.

Оператор преносног система је дужан да води електронски, централизовани и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије.

Оператор преносног система је дужан да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења, затраженој одобреној снази електране, фази поступка прикључења, датум пробног рада прикључка и датум трајног прикључења.

Сви поднесци и документа која се достављају, као и акта која издају оператори преносног система у поступцима прикључења морају да имају форму електронског документа, односно морају бити дигитализовани и потписани у складу са законом којим се уређују електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система

Члан 68.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да води електронски, централизовани и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења, затраженој одобреној снази електране, фази поступка прикључења, датум пробног рада прикључка и датум трајног прикључења.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система електричне енергије је дужан да успостави поједностављену процедуру прикључења за електрану крајњег купца који производи електричну енергију за сопствене потребе и за електрану која је део демонстрационог пројекта, инсталисане снаге 10,8 kW или мање, или еквивалентној снази прикључка који није трофазни.

Оператор дистрибутивног, затвореног дистрибутивног система дужан је да донесе и објави на својој интернет страници општи акт о поступку поједностављене процедуре прикључења којим се ближе уређује начин подношења захтева за поједностављено прикључење, услове за усвајање захтева, документацију која се подноси, рокове за поступање који не могу бити дужи од 30 дана од дана подношења захтева, рокове за прикључење на систем и друга питања од значаја за овај поступак.

У случају да оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система не одлучи о поднетом захтеву у року из става 4. овог члана, сматра се да је захтев усвојен.

Предузимање мера у циљу поједностављења прикључења и обавештавање јавности

Члан 69.

Оператор преносног система, односно оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система предузима мере у циљу поједностављења поступка прикључења електрана које производе електричну енергију из обновљивих извора.

Оператор преносног система, односно оператор дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система, информисе јавност о предузетим мерама из става 1. овог члана преко своје интернет странице.

Оператор из ст. 1. и 2. овог члана је дужан да објави процедуру прикључења и да је једнообразно примењује.

XI. КОРИШЋЕЊЕ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ У ОБЛАСТИ ТОПЛОТНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Доступност информација о уделу обновљивих извора енергије у топлотној енергији

Члан 70.

Јединице локалне самоуправе су дужне да обезбеде да снабдевачи топлотном енергијом учине доступним информације о уделу обновљивих извора енергије крајњим потрошачима на интернет страници снабдевача топлотном енергијом, уз рачун, на захтев крајњих потрошача или на други погодан начин.

Подстицајне мере

Члан 71.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње, дистрибуције и снабдевања купаца топлотном енергијом на енергетски ефикасан начин у складу са законом којим се уређује енергетска ефикасност, могу да стекну подстицајне мере ако користе високоефикасну когенерацију, отпадну топлоту или обновљиве изворе енергије:

- 1) топлотне пумпе;
- 2) соларну енергију;
- 3) геотермалну енергију;
- 4) енергију биоразградивог отпада;
- 5) биомасу;
- 6) друге обновљиве изворе енергије.

Подстицајне мере се могу стећи за топлотну енергију произведену у новоизграђеним или реконструисаним постројењима са уграђеном некоришћеном опремом.

Поред енергетских субјеката из става 1. овог члана, подстицајне мере могу да стекну домаћинства и Заједница.

Јединица локалне самоуправе дужна је да води регистар енергетских субјеката из става 1. овог члана и домаћинстава и Заједница из става 3. овог члана који су стекли подстицајне мере.

Регистар из става 4. овог члана нарочито садржи податке о:

- 1) пословном имену, седишту и матичном броју енергетског субјекта;
- 2) енергетским објектима за производњу и дистрибуцију топлотне енергије;
- 3) локацији на којој се налазе енергетски објекти;
- 4) инсталисаној снази енергетског објекта;
- 5) времену предвиђеном за експлоатацију енергетског објекта;
- 6) условима изградње и експлоатације енергетског објекта;
- 7) врсти енергента и технологији која се користи за производњу топлотне енергије;
- 8) домаћинствима и Заједницама који су стекли подстицајне мере;
- 9) додељеним подстицајним мерама.

Јединица локалне самоуправе прописује подстицајне мере, услове и поступак за стицање права на подстицајне мере и додељује подстицајне мере.

Јединица локалне самоуправе додељује подстицајне мере на транспарентан и недискриминаторан начин, уз поштовање правила државне помоћи.

У поступку доделе подстицајних мера жалба се изјављује надлежној јединици локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе, на захтев Министарства, а најмање једанпут годишње обавештава Министарство о подацима садржаним у регистру из става 4. овог члана и доставља извештај о предвиђеним, планираним и извршеним подстицајним мерама из става 5. овог члана, као и постигнутим ефектима тих мера.

Прикључење енергетског субјекта који производи топлотну енергију из обновљивих извора енергије, високоефикасне когенерације или отпадне топлоте на дистрибутивни систем топлотне енергије

Члан 72.

Јединица локалне самоуправе прописује услове под којима је дистрибутер топлотне енергије дужан да енергетског субјекта који производи топлотну енергију из обновљивих извора енергије, високоефикасне когенерације или отпадне топлоте прикључи на своју дистрибутивну мрежу или да понуди прикључење и откуп топлотне енергије, у случају када се:

- 1) испуњавају захтеви нових корисника,
- 2) врши замена постојећих капацитета за производњу топлотне енергије,
- 3) проширује постојећи капацитет за производњу топлотне енергије.

Дистрибутер топлотне енергије може одбити прикључење енергетског субјекта из става 1. овог члана ако:

1) систем нема потребан капацитет због постојећег снабдевања топлотном енергијом из обновљивих извора енергије, високоефикасне когенерације или отпадне топлоте,

2) нису задовољени технички параметри за прикључење и осигурање поузданог и сигурног снабдевања,

3) докаже да би прикључење енергетског субјекта из става 1. довело до прекомерног повећања цене топлотне енергије у поређењу са постојећом ценом топлотне енергије за крајње купце.

Јединица локалне самоуправе утврђује у процентима износ прекомерног повећања цене топлотне енергије из става 2. тачка 3) овог члана.

У случају из става 2. овог члана, дистрибутер топлотне енергије је дужан да без одлагања обавести енергетског субјекта из става 1. овог члана и надлежни орган јединице локалне самоуправе о разлозима одбијања прикључења, као и условима које треба испунити и мерама које треба предузети да би се прикључење омогућило.

Поступак и услови прикључења енергетског субјекта који производи топлотну енергију из обновљивих извора енергије, високоефикасне когенерације или отпадне топлоте на дистрибутивни систем топлотне енергије

Члан 73.

Јединица локалне самоуправе прописује услове под којима енергетски субјект који производи топлотну енергију из обновљивих извора енергије, високоефикасне когенерације или отпадне топлоте мора осигурати да топлотна енергија коју испоручује одговара захтевима за квалитет, поузданост снабдевања и заштиту животне средине утврђених законским актима и прописаног степена ефикасности производног капацитета.

Поступак и услове прикључења на постојећи дистрибутивни систем енергетских субјеката који производе топлотну енергију из обновљивих извора енергије, високоефикасне когенерације или отпадне топлоте утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Право на субвенције

Члан 74.

Произвођач топлотне енергије из обновљивих извора енергије може стећи право на коришћење субвенција за набавку опреме која се користи за производњу топлотне енергије из обновљивих извора енергије, у складу са овим законом.

Влада на предлог Министарства ближе прописује поступак и услове доделе субвенција за опрему која се користи за производњу топлотне енергије из обновљивих извора енергије, садржину захтева и доказе о испуњености услова за стицање субвенција, као и степен корисности опреме која је предмет субвенције у зависности од врсте обновљивог извора енергије који се користи.

XIII. КОРИШЋЕЊЕ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ У САОБРАЋАЈУ

Удео обновљивих извора енергије у финалној потрошњи енергије у саобраћају

Члан 75.

Снабдевачи горивом дужни су да обезбеде да удео обновљивих извора енергије у финалној потрошњи енергије у саобраћају до 2030. године буде у складу са националним циљем коришћења обновљивих извора у саобраћају утврђеног Интегрисаним националним енергетским и климатским планом у складу са законом којим се уређује енергетика и одредбама акта Владе из члана 78. став 1. овог закона.

Приликом утврђивања националног циља из става 1. овог члана узимају се у обзир биогорива, биометан, електрична енергија, обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла намењена употреби у саобраћају када се употребљавају као међупроизвод за производњу конвенционалних горива, а могу се узети у обзир и горива из рециклираног угљеника.

Подстицаји за производњу биогорива

Члан 76.

У циљу достизања планираног удела обновљивих извора енергије у финалној потрошњи енергије у саобраћају до 2030. године, могу се доделити подстицаји произвођачима биогорива.

Подстицаји за производњу биогорива могу се доделити само за постројења која производе напредна биогорива у случају када се подстицаји за биогорива додељују у форми инвестиционе државне помоћи.

Подстицајне мере не могу се доделити за производњу биогорива која су предмет обавезе снабдевача горивом да их стави на тржиште, изузев уколико таква горива испуњавају критеријуме одрживости и уколико давалац државне помоћи образложи надлежном органу за контролу државне помоћи да би њихово стављање на тржиште само кроз обавезе снабдевача довело до значајног повећања трошкова за потрошаче.

Средства која се користе као подстицај за достизање удела обновљивих извора енергије у саобраћају обезбеђују се у буџету Републике Србије, у висини која се за сваку годину одређује законом којим се уређује буџет Републике Србије у оквиру раздела Министарства у складу са утврђеним лимитима у фискалној стратегији за текућу годину, са пројекцијама за наредне две године.

Стављање биогорива, биотечности и биометана на тржиште

Члан 77.

Биогорива, биотечности и биометан која се стављају на тржиште морају испуњавати услове утврђене прописима о квалитету биогорива, као и техничким и другим прописима који се односе на њихов промет.

Подзаконски акт

Члан 78.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује подстицаје из члана 76. овог закона и мере за достизање удела обновљивих извора енергије у саобраћају, обавезе снабдевача горивом у вези са остварењем удела обновљивих извора енергије у саобраћају, начин и критеријуме доделе подстицаја, начин испуњења те обавезе, начин вођења регистра обвезника, начин стављања биогорива, и биометана на тржиште и електричне енергије из обновљивих извора за погон моторних возила, извештавање у вези са остварењем удела обновљивих извора енергије у саобраћају, као и друге елементе у вези са остварењем удела обновљивих извора енергије у саобраћају.

Приликом доношења акта из става 1. овог члана Влада:

1) може да изузме или да утврди различите обавезе за различите снабдеваче горивом или за различита горива, узимајући у обзир степен развоја и трошкове различитих технологија производње горива;

2) утврђује снабдевачима горивом посебну обавезу стављања напредних биогорива на тржиште;

3) омогућава снабдевачима горивом који испоручују електричну енергију, односно обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла на тржиште за потребе саобраћаја, да буду изузета од обавезе стављања удела напредних биогорива на тржиште из тачке 2) овог става.

Министарство води регистар обвезника из става 1. овог закона који садржи нарочито следеће податке:

1) регистарски број, назив, матични број, порески идентификациони број, седиште и делатност са шифром делатности обвезника система;

2) о обавезном уделу енергије из обновљивих извора на тржишту обвезника система за текућу календарску годину;

3) о оствареном уделу биогорива енергије из обновљивих извора на тржишту обвезника система за претходну календарску годину.

XIV. КРИТЕРИЈУМИ ОДРЖИВОСТИ И УШТЕДЕ ЕМИСИЈА ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ ЗА БИОГОРИВА, БИОТЕЧНОСТИ И ГОРИВА ИЗ БИОМАСЕ

Критеријуми одрживости

Члан 79.

Биогорива, биотечности и горива из биомасе која се стављају на тржиште морају да испуњавају критеријуме одрживости и да остварују уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Енергија из биогорива, биотечности и горива из биомасе из става 1. овог члана биће:

- 1) узета у обзир за потребе прорачуна оствареног удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије и финалној потрошњи енергије у свим облицима саобраћаја;
- 2) предмет финансијских подстицаја у циљу веће потрошње биогорива, биотечности и горива из биомасе и
- 3) урачуната у испуњености обавезе снабдевача горивом да оствари удео обновљивих извора енергије које стављају на тржиште у саобраћају.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, биогорива, биотечности и горива из биомасе која су произведена из отпада и остатака, осим из остатака и отпада из пољопривреде, рибарства, шумарства и аквакултуре, не морају да испуне критеријуме одрживости, већ само да остваре уштеде емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Горива из биомасе, ако се користе у производњи електричне енергије, односно производњи топлотне енергије, морају да испуне критеријуме одрживости и уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште у следећим случајевима:

- 1) ако је улазна топлотна снага постројења која користи чврсту биомасу једнака или виша од 20 MW,
- 2) ако је улазна топлотна снага постројења која користи биогас једнака или више од 2 MW.

У случају да се електрична енергија, односно топлотна енергија производи из чврстог комуналног отпада, не постоји обавеза да се оствари уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Критеријуми одрживости и уштеде емисије гасова са ефектом стаклене баште примењују се на биогорива, биотечности и горива из биомасе, без обзира на географско порекло биомасе.

Пољопривредна и шумска биомаса

Члан 80.

Критеријуми одрживости се посебно прописују за биогорива, биотечности и горива из биомасе која се добијају из пољопривредне биомасе, а посебно за биогорива, биотечности и горива из биомасе која се добијају из шумске биомасе.

Верификација критеријума

Члан 81.

Биогорива, биотечности и горива из биомасе подлежу верификацији критеријума одрживости и уштеди емисија гасова са ефектом стаклене баште (у даљем тексту: верификација).

Верификацијом се утврђује да биогорива, биотечности и горива из биомасе испуњавају критеријуме одрживости и остварују уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Подзаконски акт и регистар субјеката верификације и верификатора

Члан 82.

Влада ближе прописује критеријуме одрживости, уштеде емисије гасова стаклене баште и начин њиховог рачунања, начин верификације и субјекте верификације, извештавање о испуњености критеријума одрживости уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште, независну ревизију информација које доставе у поступку извештавања, начин вођења регистра субјеката верификације и верификатора и друге елементе везане за критеријуме одрживости и уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Министарство води регистар субјеката верификације и верификатора који садржи нарочито:

- 1) регистарски број, назив, матични број, порески идентификациони број, седиште и делатност са шифром делатности субјеката верификације;
- 2) податке о верификатору;
- 3) извештаје који се достављају у поступку верификације;
- 4) и друге податке.

XV. ИНОВАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Коришћење иновационих технологија и нових обновљивих извора енергије

Члан 83.

У циљу повећања коришћења енергије из обновљивих извора, могу се подстицати технологије у раном развоју које користе нове обновљиве изворе, као што је обновљиви водоник и други енергенти.

Обновљиви водоник може се користити у области топлотне енергије, саобраћаја и природног гаса у складу са одредбама овог закона и закона којим се уређује енергетика.

Влада, на предлог Министарства, утврђује подстицајне мере за производњу, саобраћај, складиштење и коришћење обновљивог водоника који се користи у складу са ставом 2. овог члана.

XVI. МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

Мере и активности

Члан 84.

У циљу остваривања јавног интереса из члана 2. овог закона, Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе кроз стратешке и друге документе, програме и планове предвиђају мере и активности које се предузимају ради испуњења циљева утврђених овим законом.

Приликом планирања мера и активности из става 1. овог члана Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе нарочито воде рачуна да планиране мере допринесу повећању коришћења обновљивих извора енергије, енергетској безбедности Републике Србије, одрживом и равномерном регионалном и локалном економском развоју, обезбеђивању и унапређењу енергетских потреба становништва и очувања и заштите животне средине.

Погодности за инвеститоре који у изградњи објеката уводе енергију из обновљивих извора

Члан 85.

Јединица локалне самоуправе може одлуком утврдити критеријуме, износ и поступак умањивања доприноса за уређивање грађевинског земљишта, посебна умањења износа доприноса за недостајућу инфраструктуру, као и друге погодности за инвеститоре који приликом изградње нове зграде, као и реконструкције, адаптације, санације или енергетске санације постојеће зграде предвиде алтернативно обезбеђење електричне или топлотне енергије из области обновљивих извора енергије.

Јединица локалне самоуправе може донети одлуку којом предвиђа бесповратно суфинансирање активности на унапређењу својстава зграде из става 1. овог закона, у ком случају јединица локалне самоуправе обезбеђује средства у буџету за учешће у пројектима финансирања ових активности и доноси одлуку којом прописује поступак доделе средстава, проценат учешћа и услове под којима јединица локалне самоуправе учествује у финансирању ових активности.

Стратешки партнер

Члан 86.

Стратешки партнер може бити привредни субјект који ће бити изабран у складу са овим законом да изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије коју ће користити за производњу или да изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије, а који је обавезан да спроведе следеће радње:

1) припреми и/или делом или у целини финансира релевантне студије уколико су потребне за реализацију електране која користи обновљиве изворе енергије и

2) припреми и/или делом или у целини финансира релевантну техничку документацију потребну за реализацију електране која користи обновљиве изворе енергије и

3) изгради електрану која користи обновљиве изворе ако:

(1) делом и/или у целини финансира пројекат изградње електране која користи обновљиве изворе енергије или

(2) посредује у обезбеђивању или обезбеди средства од међународних финансијских институција, банака и других извора финансирања за реализацију пројекта.

Поред услова из става 1. овог члана стратешки партнер мора да спроведе и једну или више следећих радњи:

1) обезбеди иновационе технологије и/или опрему и/или сировине за електрану која користи обновљиве изворе енергије и/или

2) пружи услуге управљања и/или одржавања у погледу електране која користи обновљиве изворе енергије и/или

3) развија и/или управља електраном која користи обновљиве изворе енергије и/или

4) предузима и друге радње усмерене ка остваривању циљева овог закона, а који се утврђују у одлуци Владе о спровођењу поступка.

Стратешки партнер из става 1. овог члана у случају суфинансирања не може самостално да користи електрану или да њоме управља, већ то може да чини сразмерно учешћу у финансирању изградње електране која користи обновљиве изворе енергије што се уређује посебним уговором на основу сагласности Владе.

Проценат учешћа финансирања пројекта из става 1. тачка 3) подтачка (2) овог члана биће одређен посебним актом Владе.

Као стратешки партнер сматра се и конзорцијум, као и свако повезано лице, односно лица стратешког партнера односно било које привредно друштво или друштва које стратешки партнер и/или његово повезано лице или лица оснују за потребе реализације пројекта који су предмет јавног позива у складу са прописима којима се уређују привредна друштва.

Одлука о спровођењу поступка за избор

Члан 87.

На предлог министра надлежног за послове енергетике, Влада може да одлучи да за реализацију пројеката изградње са или без управљања и одржавања електране која користи обновљиве изворе енергије спроведе избор стратешког партнера у следећим случајевима:

1) да се применом система подстицаја производње електричне енергије утврђеним овим законом нису у довољној мери обезбедили нови производни капацитети за производњу електричне енергије из обновљивих извора који су неопходни за остваривање планиране динамике раста производње електричне енергије из обновљивих извора енергије за достизање националних циљева дефинисаних Интегрисаним националним енергетским и климатским планом или

2) када су нови производни капацитети за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије потребни за остваривање циљева енергетске транзиције или испуњавање међународних обавеза.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) садржину и опис пројектног захтева и потреба;
- 2) одређивање лица које ће бити власник и инвеститор, односно које ће вршити инвеститорска права на изградњи електране из става 1. овог члана;
- 3) основне карактеристике електране, као што су капацитет и/или очекивана годишња производња и др. и/или локацију на којој ће се градити објект и начин коришћења локације;
- 4) врсту обновљивог извора енергије;
- 5) начин производње и услове преузимања електричне енергије;
- 6) услове који се односе на заштиту животне средине;
- 7) услове који се односе на заштиту споменика културе ако постоје на локацији на којој ће се градити објект;
- 8) услове који се односе на енергетску ефикасност;
- 9) услове који се односе на престанак рада објекта, рок за реализацију пројекта и период на који се уговор може закључити;
- 10) систем вредновања понуда;
- 11) именовање радне групе за спровођење избора стратешког партнера;
- 12) друге елементе од значаја за спровођење поступка избора стратешког партнера.

Систем вредновања понуда из става 2. тачка 10) овог члана нарочито подразумева директну корист коју држава и/или лице из става 2. тачка 2) овог члана има кроз реализацију пројекта, финансијску способност и техничку опремљеност понуђача за избор стратешког партнера и друге критеријуме који обезбеђују сигурност и одрживост пројекта у складу са циљевима прописаним чланом 3. овог закона.

Приликом избора и спровођења јавног позива за избор стратешког партнера и закључења уговора о реализацији пројекта са стратешким партнером, не примењују се прописи којима се уређује поступак јавне набавке и прописи којима се уређује јавно-приватно партнерство.

Поступак и начин избора стратешког партнера

Члан 88.

Избор стратешког партнера врши Влада, на предлог радне групе Владе образоване на основу одлуке Владе о образовању Радне групе за избор стратешког партнера у циљу реализације пројекта, са задатком да спроведе поступак избора стратешког партнера и да спроведе поступак преговарања са изабраним стратешким партнером у циљу закључења уговора.

Поступак избора стратешког партнера обухвата:

- 1) припрему јавног позива за подношење пријава (у даљем тексту: Јавни позив);
- 2) објављивање Јавног позива;
- 3) пријем, отварање и оцену пријава;
- 4) достављање предлога Влади о избору стратешког партнера од стране радне групе;
- 5) доношење одлуке о избору стратешког партнера од стране Владе;
- 6) спровођење преговора са изабраним стратешким партнером.

Јавни позив за избор стратешког партнера

Члан 89.

Садржина и елементи јавног позива, спровођење јавног позива, начин достављања понуда, рок за достављање понуда, критеријуми који дефинишу право учешћа, критеријуми који представљају основу за вредновање понуда, пријем, отварање и вредновање пријава и начин одабира стратешког партнера утврђују се посебним подзаконским актом.

Подзаконски акт из става 1. овог члана доноси се у вези са одлуком из члана 87. овог закона за конкретни пројекат.

Јавни позив се спроводи на основу начела јавног надметања на основу прикупљених понуда, начела транспарентности и забране дискриминације, начела заштите животне средине и начела ефикасности.

Јавни позив се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“, као и на интернет страници Министарства на српском језику и на страном језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

Избор стратешког партнера и спровођење поступка спроводи радна група из члана 88. став 1. овог закона.

Радна група је обавезна да чува поверљивост и тајност техничких, економских и других података из понуде.

У циљу пружања стручне помоћи, припреми одређених анализа и студија у циљу сачињавања предлога за избор стратешког партнера радна група може тражити стручну помоћ одговарајућих лица.

На основу одлуке из члана 87. овог закона и подзаконског акта из става 1. овог члана радна група сачињава јавни позив, прима, прегледа достављену документацију, спроводи поступак вредновања понуда, сачињава предлог уговора и доставља Влади на усвајање предлог одлуке о избору стратешког партнера.

Радна група Владе из члана 88. став 1. овог закона по доношењу одлуке Владе о избору стратешког партнера спроводи преговоре са изабраним стратешким партнером у циљу закључења уговора.

Радна група Владе по спроведеним преговорима са изабраним стратешким партнером доставља извештај Влади са предлогом да се уговор са изабраним стратешким партнером закључи или да Влада донесе другу одлуку о даљем поступку у зависности од резултата преговора.

Уколико Влада доноси одлуку да се након спроведених преговора и на основу извештаја радне групе закључи уговор са изабраним стратешким партнером, лице из члана 87. став 2. тачка 2) овог закона, као инвеститор, односно лице које врши инвеститорска права са изабраним стратешким партнером закључује уговор о реализацији пројекта.

Уколико ће Република Србија бити финансијер радова на електрани у смислу закона којим се уређује просторно планирање и изградња објеката, поред лица из члана 87. став 2. тачка 2) овог закона и стратешког партнера, уговор о реализацији пројекта потписује и Влада у име Републике Србије као финансијера.

Уговор о реализацији пројекта садржи нарочито: вредност услуга и радова које ће стратешки партнер извршити, односно добара које ће испоручити, међусобна права и обавезе уговорних страна, начин плаћања, динамику извођења радова и плаћања, последице непоштовања утврђене динамике, као и друга питања од значаја за реализацију пројекта.

Пројекат од значаја

Члан 90.

На предлог министра надлежног за послове енергетике, Влада може да утврди да електрана из члана 87. став 1. овог закона представља пројекат од значаја за Републику Србију у смислу закона којим се уређује изградња објеката, осим за електране које обухватају заштићено подручје или подручју еколошке мреже по посебним законима.

Утврђивање јавног интереса

Члан 91.

Влада може утврдити јавни интерес за експропријацију, административни пренос и/или непотпуну експропријацију непокретности ради изградње електране из члана 87. став 1. овог закона, као и објеката у њеној функцији и прикључака на електроенергетски систем, у складу са важећим планским документима.

XVII. СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА АУКЦИЈА И ПОСТУПАКА У ВЕЗИ СА СТАТУСОМ ПРИВРЕМЕНОГ ПОВЛАШЋЕНОГ ПРОИЗВОЂАЧА, СТАТУСОМ ПОВЛАШЋЕНОГ ПРОИЗВОЂАЧА И СТАТУСОМ ПРОИЗВОЂАЧА ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

Поступање Министарства

Члан 92.

Током спровођења поступка аукција и поступака у вези са статусом привременог повлашћеног произвођача, статусом повлашћеног произвођача и статусом произвођача из обновљивих извора енергије, надлежни орган искључиво врши проверу испуњености формалних услова и не упушта се у оцену техничке документације, нити испитује веродостојност докумената које прибавља у тим поступцима.

Министарство у складу са ставом 1. овог члана проверава испуњеност следећих услова:

- 1) надлежност за поступање по захтеву,
- 2) да ли је подносилац захтева лице које, у складу са овим законом, може бити подносилац захтева,
- 3) да ли захтев садржи све прописане податке,
- 4) да ли је уз захтев приложена сва документација прописана овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона,
- 5) да ли је уз захтев приложен доказ о уплати прописане таксе,
- 6) да ли су испуњени услови прописани овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона за усвајање захтева.

Податке из службених евиденција, који су неопходни за спровођење поступака из става 1. овог члана, надлежни орган обезбеђује по службеној дужности, односно преко сервисне магистрале органа, у складу са прописима којима се уређује електронска управа, без плаћања таксе.

Подаци прибављени на начин из става 3. овог члана сматрају се поузданим и имају исту доказну снагу као оверени изводи из тих евиденција.

Органи државне управе, посебне организације и имаоци јавних овлашћења дужни су да Министарству на захтев, у року од три дана од дана подношења захтева, доставе све податке о којима воде службене евиденције које су од значаја за спровођење поступака из става 1. овог члана.

Поступци из става 1. овог члана спроводе се у поступку непосредног одлучивања у смислу закона којим је уређен општи управни поступак.

Поступање по захтеву

Члан 93.

По захтеву за издавање, односно измену управног акта Министарство у роковима прописаном овим законом доноси решење у форми електронског документа.

Ако Министарство утврди да нису испуњени формални услови из члана 92. став 2. овог закона, решењем одбацује захтев у коме таксативно наводи све недостатке, односно разлоге за одбацивање, након чијег ће отклањања моћи да поступи у складу са захтевом.

Ако подносилац захтева у року од 30 дана од дана објављивања решења из става 2. овог члана, поднесе нови захтев и поступи у складу са решењем из става 2. овог члана, сматра се да је одбачен захтев из става 2. овог члана од почетка био уредан.

Ако подносилац захтева у року од 30 дана од дана објављивања решења из става 2. овог члана, поднесе нови захтев са позивањем на број решења којим је ранији захтев одбачен и отклони све утврђене недостатке, не доставља поново документацију која није имала недостатке и плаћа половину прописаног износа административне таксе.

Начин доставе

Члан 94.

Поднесци и документа достављају се електронским путем, у складу са законом којим се уређује електронска управа.

Изузетно од става 1. овог члана, жалбу и друге правне лекове, доказе који се прилажу, као и документа и поднеске који садрже тајне податке и који су означени степеном тајности у складу са прописима којима се уређује тајност података, странка доставља у форми папирног документа.

Министарство ближе уређује начин размене поднесака и докумената из става 1. овог члана.

Форма докумената који се достављају

Члан 95.

Документи који се достављају електронским путем у складу са чланом 97. овог закона, достављају се у форми електронског документа састављеног у складу са законом којим се уређује електронски документ.

Изузетно од става 1. овог члана, ако плаћање таксе није извршено електронским путем, доказ о плаћању таксе може се доставити и у електронском формату, који није потписан квалификованим електронским потписом.

Достава решења

Члан 96.

Решење Министарства доставља се подносиоцу захтева у форми електронског документа, преко јединственог електронског сандучића, у складу са законом којим се уређује електронска управа, ако се достава врши преко портала е-управа.

Изузетно од става 1. овог члана, лицу које нема јединствени електронски сандучић, решење се доставља у форми одштампаног примерка електронског документа, овереног у складу са законом којим се уређује електронско пословање, препорученом пошиљком преко поштанског оператора.

Даном експедовања решења у складу са ст. 1. и 2. овог члана, Министарство решење објављује и на својој интернет страници.

Ако достава препорученом пошиљком из става 2. овог члана није могла да буде извршена јер је странка у моменту доставе била недоступна на назначеној адреси, достављач о томе сачињава белешку и оставља обавештење странци на месту на коме је писмено требало да буде уручено, у коме назначавача лично име примаоца, податке којим се писмено идентификује, као и датум када је обавештење остављено, са позивом странци да на тачно одређеној адреси достављача, односно поштанског оператора преузме пошиљку, у року од 15 дана од дана покушаја доставе.

Обавештење странци из става 4. овог члана садржи и информацију о дану објављивања решења на интернет страници Министарства, правну поуку странци да ће се у случају не преузимања пошиљке у остављеном року решење сматрати достављеним истеком рока од 30 дана од објављивања решења на интернет страници Министарства.

У случају из става 4. овог члана, ако у остављеном року странка не подигне пошиљку, достављач ће је вратити заједно са белешком о разлозима неуручења.

Доставља странци сматраће се извршеном:

1) даном пријема решења на начин прописан ставом 1. или ставом 2. овог члана,

2) истеком рока од 30 дана од дана оглашавања решења на интернет презентацији Министарства ако доставља није извршена у складу са одредбама ст. 1, 2. и 4. овог члана.

Ако је адреса пребивалишта, односно боравишта, односно седишта странке непозната, доставља тој странци сматраће се извршеном на дан истека рока од 30 дана од дана објављивања решења на интернет страници Министарства.

Министарство ће на захтев странке, у просторијама Министарства, тој странци издати копију решења без одлагања, с тим што то уручење нема дејство на рачунање рокова у вези са доставом.

Потврда доставе

Члан 97.

Када се решење доставља електронским путем, уредна доставља се доказује електронском потврдом о пријему документа (доставница).

Електронска огласна табла Министарства

Члан 98.

Министарство је дужно да на својој интернет страници успостави и одржава огласну таблу, која служи за потребе јавног саопштавања, односно објављивања решења у складу са чланом 96. овог закона, као и других аката које донесе Министарство.

Сходна примена прописа

Члан 99.

На питања која се односе на поступак аукција и поступке у вези са статусом привременог повлашћеног произвођача, статусом повлашћеног произвођача и статусом произвођача из обновљивих извора енергије, а која овим законом нису посебно уређена, примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

XVIII. МЕХАНИЗМИ САРАДЊЕ

Члан 100.

Република Србија може са другим државама уговорити механизме сарадње, ради достизања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у складу са потврђеним међународним споразумима.

Механизми сарадње су облици сарадње између држава који обухватају: заједничке пројекте, статистичке трансфере из енергетских биланса држава, заједничке шеме подршке и друге облике сарадње којима се омогућава смањење трошкова држава за постизање њиховог укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије.

Механизми сарадње из става 1. овог члана могу се уговорити на једну или више година.

Министарство је дужно, да најкасније у року од три месеца по завршетку године у којој су механизми сарадње реализовани, надлежном телу у складу са међународним споразумима достави обавештење које нарочито садржи информацију о количинама и ценама енергије које су предмет сарадње.

XIX. НАДЗОР

Члан 101.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство, ако овим законом није другачије прописано.

Енергетски субјекти, аутономна покрајина, јединице локалне самоуправе и друга правна лица и предузетници којима су прописана права и обавезе овим законом, дужни су да на захтев Министарства, доставе све податке неопходне за обављање послова из делокруга рада Министарства.

Инспекцијски надзор

Члан 102.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко енергетског инспектора (у даљем тексту: инспектор), у оквиру делокруга утврђеног овим законом.

Аутономној покрајини поверава се вршење инспекцијског надзора из става 1. овог члана на територији аутономне покрајине.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона, које се односе на квалитет биогорива која се стављају на тржиште, врши министарство надлежно за послове трговине преко тржишних инспектора у складу са законом којим се уређује трговина.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и других прописа, који се односе на захтеве које морају да испуњавају електране у погледу издавања интегрисаних дозвола, дозвола за управљање отпадом и употребу отпада и других захтева који су прописани законом, у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине, врши министарство надлежно за послове заштите животне средине преко инспектора за заштиту животне средине у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и других прописа, који се односе на захтеве које морају да испуњавају хидроелектране у погледу издавања водне дозволе врши министарство надлежно за послове водопривреде преко водних инспектора у складу са прописима којима се уређује издавање водних дозвола.

На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона и прописа којима се уређује инспекцијски надзор.

Права и дужности инспектора

Члан 103.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) да ли енергетски субјекти користе подстицајне мере по прописима по којима су стекли право на коришћење подстицајних мера;
- 2) да ли привремени повлашћени произвођач, повлашћени произвођач и произвођач из обновљивих извора енергије испуњавају обавезе прописане овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

- 3) да ли је привремени повлашћени произвођач променио одобрену снагу електране за коју је стекао статус привременог повлашћеног произвођача у току трајања статуса привременог повлашћеног произвођача;
- 4) да ли привремени повлашћени произвођач има закључен уговор о тржишној премији;
- 5) да ли оператор преносног, односно дистрибутивног односно затвореног дистрибутивног система приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора који су у систему подстицаја, изузев у случају када је угрожена сигурност рада система у складу са чланом 10. овог закона;
- 6) да ли повлашћени произвођач електричне енергије поседује лиценцу за енергетску делатност производње електричне енергије у складу са законом којим се уређује енергетика, а која обухвата електрану за коју је стекао статус привременог повлашћеног произвођача;
- 7) да ли је електрана за коју је произвођач стекао статус привременог повлашћеног произвођача трајно прикључена на преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електричне енергије на одобрену снагу која одговара одобреној снази за коју је електрана стекла статус привременог повлашћеног произвођача;
- 8) да ли су за електрану за коју је произвођач стекао статус привременог повлашћеног произвођача обезбеђена сва мерења која су прописана овим законом;
- 9) да ли је у употребној дозволи за електрану за коју је произвођач стекао статус привременог повлашћеног произвођача, односно извештају техничке комисије за преглед објекта као саставном делу употребне дозволе наведено да је у новоизграђену или реконструисану електрану уграђена неискоришћена опрема;
- 10) да ли повлашћени произвођач електричне енергије има закључен уговор о тржишној премији, односно закључен уговор о фид-ин тарифи;
- 11) да ли произвођач из обновљивих извора енергије поседује лиценцу за обављање делатности у складу са законом којим је уређена област енергетике;
- 12) да ли произвођач из обновљивих извора енергије има обезбеђено посебно мерење, одвојено од мерења у другим технолошким процесима, којим се мери преузета и предата електрична, односно топлотна енергија у систем;
- 13) да ли оператор преносног система води електронски, централизовани и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије;
- 14) да ли оператор преносног система јавно објављује списак свих поднетих захтева у поступку прикључења, затраженој одобреној снази електране, податке о статусу захтева, фази поступка прикључења, у којој је фази пуштања у погон електрана, датум пробног рада и датум трајног прикључења;
- 15) да ли гарантовани снабдевач закључује уговоре о откуп у електричне енергије у складу са овим законом и води регистар уговора о откуп у електричне енергије и објављује их на својој интернет страници;
- 16) да ли јединица локалне самоуправе води регистар енергетских субјеката и да ли је донела акт којим прописује подстицајне мере, услове и поступак за стицање права на подстицајне мере за те субјекте;
- 17) да ли је јединица локалне самоуправе донела акт којим прописује услове под којима независни произвођач мора осигурати да топлотна енергија коју испоручује одговара захтевима за квалитет, поузданост снабдевања и прописаног степена ефикасности производног капацитета;
- 18) да ли је дистрибутер топлотне енергије у случају када одбија прикључење независног произвођача у акту о одбијању навео разлоге о одбијању прикључења.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор има право и дужност да обавља и друге послове утврђене овим законом или прописом донетим на основу овог закона.

Овлашћења инспектора

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) наложи да се утврђене незаконитости отклоне у року који одреди;
- 2) донесе решење и изрекне управну меру ако надзирани субјекат не отклони незаконитост у остављеном року, осим када због неопходности предузимања хитних мера решење доноси без одлагања;
- 3) доставља акт којим се утврђују чињенице из члана 28. став 1. и члана 42. став 1. овог закона, Министарству ради доношења решења о укидању статуса привременог повлашћеног произвођача;
- 4) доставља акт којим се утврђују чињенице из члана 31. став 1. и члана 44. став 1. овог закона, Министарству ради доношења решења о укидању статуса повлашћеног произвођача;
- 5) доставља акт којим се утврђују чињенице из члана 51. став 1. овог закона, Министарству ради доношења решења о укидању статуса произвођача из обновљивих извора енергије;
- 6) надлежном правосудном органу поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно предузме и друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен;
- 7) нареди извршавање прописаних обавеза у одређеном року и да привремено забрани рад ако се налог у остављеном року не изврши.

Жалба на решење инспектора

Члан 105.

На решење инспектора може се изјавити жалба Министру, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба одлаже извршење решења, осим у случају када је неопходно предузимање хитних мера прописаним одредбама закона којима се уређује инспекцијски надзор.

У случају да је првостепена одлука инспектора већ једанпут била поништена, другостепени орган не може је опет поништити и упутити предмет инспекцији на поновни поступак, него ће сам решити ову управну ствар.

XX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи

Члан 106.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ оператор преносног, односно дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система – правно лице ако приоритетно не преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора, осим у случају када је угрожена сигурност рада система (члан 11. став 1).

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ повлашћени произвођач – правно лице ако у процесу производње не користи обновљиве изворе енергије (члан 30. став 1. тачка 1) и члан 43. став 1. тачка 1).

Новчаном казном 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ гарантовани снабдевач – правно лице ако не преузме балансну одговорност у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега (члан 38. став 1. тачка 4).

Новчаном казном 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ снабдевач горивом – правно лице ако не обезбеди да удео обновљивих извора енергије у финалној потрошњи енергије у саобраћају до 2030. године буде у складу са националним циљем коришћења обновљивих извора из Интегрисаног националног енергетског и климатског плана и одредбама акта Владе из члана 78. став 1. овог закона (члан 75. став 1. и члан 78. став 1).

За привредни преступ из ст. 1–3. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

Прекршаји

Члан 107.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако приступи изградњи хидроелектране у заштићеном подручју без одлуке Владе (члан 5. став 3).

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система – правно лице ако:

1) не води електронски и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије (члан 67. став 1. и члана 68. став 1),

2) не објави јавно списак свих поднетих захтева у поступку прикључења, затраженој одобреној снази електране, фази поступка прикључења, датум пробног рада и датум трајног прикључења (члан 67. став 2. и члана 68. став 2).

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај гарантовани снабдевач – правно лице уколико:

1) не закључи уговор о фид-ин тарифи у складу са овим законом (члан 38. став 1. тачка 1),

2) не преузима права и обавезе претходног гарантованог снабдевача у року, на начин и под условима утврђеним јавним тендером у складу са законом којим се уређује енергетика (члан 38. став 1. тачка 2),

3) не води регистар уговора откупу електричне енергије и објављује их на својој интернет страници (члан 38. став 1. тачка 3),

4) не доставља Министарству податке потребне за утврђивање накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у складу са подзаконским актом (члан 38. став 1. тачка 5),

5) не води посебан рачун за трансакције везане за подстицајне мере у складу са овим законом (члан 38. став 1. тачка 6).

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система – правно лице уколико не достави оператору преносног система податке о произведеној електричној енергији произвођача из обновљивих извора прикључених на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем за које се издаје гаранција порекла (члан 50. став 2).

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај оператор дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система – правно лице ако не успостави поједностављену процедуру за електрану крајњег купца који производи електричну енергију за сопствене потребе и за електрану која је део демонстрационог пројекта, инсталисане снаге 10,8 kW или мање, или еквивалентној снази прикључка који није трофазни (члан 68. став 3).

Одговорно лице у јединици локалне самоуправе казниће се новчаном казном од 50.000–150.000 динара уколико:

1) не пропише услове под којима је дистрибутер топлотној енергијом дужан да енергетског субјекта који топлотну енергију производи из обновљивих извора прикључи на своју дистрибутивну мрежу (члан 72. став 1),

2) не пропише услове по којима независни произвођач мора осигурати да топлотна енергија коју испоручује одговара захтевима за квалитет поузданог снабдевања и заштиту животне средине утврђених законским актима, прописаног степена ефикасности производног капацитета (члан 73. став 1).

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се предузетник ако приступи изградњи хидроелектране у заштићеном подручју без одлуке Владе (члан 5. став 3).

Новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај снабдевач горивом – предузетник ако не обезбеди да удео обновљивих извора енергије у финалној потрошњи енергије у саобраћају до 2030. године буде у складу са националним циљем коришћења обновљивих извора из

Интегрисаног националног енергетског и климатског плана и одредбама акта Владе из члана 78. став 1. овог закона (члан 75. став 1. и члан 78. став 1).

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се физичко лице ако приступи изградњи хидроелектране у заштићеном подручју без одлуке Владе (члан 5. став 3).

XXI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 108.

Привремени повлашћени произвођачи који су стекли тај статус на основу захтева који је поднет пре ступања на снагу овог закона, стичу статус повлашћеног произвођача и подстицајне мере под условима и на начин прописан у складу са Законом о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18 – др. закон) и прописима донетим на основу тог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, привремени повлашћени произвођач који је стекао тај статус за хидроелектрану која се у смислу овог закона сматра хидроелектраном у заштићеном подручју може да стекне статус повлашћеног произвођача ако испуњава услове који су прописани актом из става 1. овог члана и услове заштите природе који су утврђени решењем о условима заштите природе које издаје Завод за заштиту природе Србије и да су записником надлежног инспектора за заштиту животне средине потврђени.

Привремени повлашћени произвођачи, односно повлашћени произвођачи који су стекли тај статус на основу захтева који је поднет пре ступања на снагу овог закона, а после 31. децембра 2019. године, имају право на следеће подстицајне мере:

1) подстицајни период који траје 12 година, почевши од дана првог читавања електричне енергије у електрани, односно делу електране, после дана стицања статуса повлашћеног произвођача електричне енергије, осим ако је трајање подстицајног периода другачије одређено уговором о откупу електричне енергије;

2) подстицајна откупна цена по којој повлашћени и привремени повлашћени произвођачи продају гарантованом снабдевачу одговарајући износ произведене електричне енергије током или пре подстицајног периода,

3) преузимање балансне одговорности за места примопредаје електричне енергије повлашћеног произвођача електричне енергије током подстицајног периода, а од стране гарантованог снабдевача;

4) преузимање трошкова балансирања повлашћеног произвођача електричне енергије током подстицајног периода од стране гарантованог снабдевача;

5) бесплатан приступ преносном, односно дистрибутивном систему електричне енергије.

Подстицајна откупна цена из става 3. тачка 2) овог члана одређује се у зависности од врсте електране која одговара коригованој подстицајној откупној цени коју је гарантовани снабдевач објавио на својој интернет страници и која се примењује од 1. марта 2020. године на закључене уговоре о откупу електричне енергије.

Статус привременог повлашћеног произвођача који је стечен на основу захтева поднетог пре ступања на снагу овог закона наставља да важи и продужава се у складу са прописима по којима је тај статус стечен.

Изузетно од става 5. овог члана, у случају да по прописима по којима је стечено право привременог повлашћеног произвођача није више могуће продужити тај статус исти се може продужити највише до три године на основу овог закона у случају:

1) спречености привременог повлашћеног произвођача због пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 да у року стекне статус повлашћеног произвођача или

2) увођења нове технологије производње електричне енергије у односу на технолошко решење у грађевинској дозволи на основу које је стекао статус привременог повлашћеног произвођача.

У случају из става 6. овог члана, захтев за продужење статуса привременог повлашћеног произвођача подноси се најкасније 30 дана пре његовог истека.

У случају да се статус привременог повлашћеног произвођача продужи у складу са ставом 6. овог члана, подстицајни период траје осам година.

Одредба члана 5. став 3. овог закона не примењује се на привремене повлашћене произвођаче из става 1. овог члана.

Члан 109.

Повлашћени произвођачи који су стекли тај статус на основу захтева поднетог пре ступања на снагу овог закона, могу да измене одобрену снагу електране за коју су стекли статус повлашћеног произвођача ако електрана са новом одобреном снагом и даље испуњава услове за стицање статуса повлашћеног произвођача у складу са Законом о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18 – др. закон) и прописима донетим на основу тог закона.

Ако измени одобрену снагу електране из става 1. овог члана, повлашћени произвођач је дужан да поднесе захтев за измену решења о стицању статуса повлашћеног произвођача.

У случају измене решења из става 2. овог члана, повлашћени произвођач и гарантовани снабдевач су дужни да измене уговор о откупу електричне енергије у складу са извршеном променом одобрене снаге и да коригују висину подстицајне откупне цене у складу са уредбом на основу које је утврђена подстицајна откупна цена у уговору о откупу електричне енергије.

Повлашћени произвођачи из става 1. овог члана који су стекли тај статус за соларне електране и електране на ветар, не могу да измене одобрену снагу електране.

Члан 110.

Повлашћени произвођачи који су стекли тај статус на основу захтева поднетог пре ступања на снагу овог закона, дужни су да испуњавају обавезе утврђене Законом о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18 – др. закон), прописима донетим на основу тог закона, као и следеће обавезе утврђене овим законом:

- 1) да електрана у току рада не прелази вредност одобрене снаге коју је утврдио надлежни оператор система;
- 2) користи реактивну енергију у складу са законом којим се уређује област енергетике, правилима о раду преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система;
- 3) поштује све прописе у области животне средине;
- 4) поштује све прописе у области водопривреде у случају хидроелектране.

Члан 111.

Агенција за енергетику Републике Србије објављује на интернет страници максималну висину тржишне премије, односно максималне откупне цене и максималне фид-ин тарифе за потребе спровођења аукције најкасније 30 дана од дана доношења методологије из члана 15. став 2. и члана 34. став 2. овог закона.

Министарство може да објави јавни позив за прву аукцију 30 дана од дана објављивања максималне висине тржишне премије, односно максималне откупне цене и максималне фид-ин тарифе из става 1. овог члана.

Члан 112.

Агенција за енергетику Републике Србије први извештај из члана 10. став 6. овог закона доноси у року од једне године од дана успостављања организованог унутардневног тржишта.

Члан 113.

Доносиоци планских докумената у смислу закона којим се уређује планирање су дужни да планска документа из своје надлежности ускладе са одредбама члана 5. ст. 3–5. овог закона у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 114.

Послове енергетског инспектора из чл. 103. и 104. овог закона обављаће електроенергетски инспектор док се не обезбеде услови за рад енергетског инспектора.

Члан 115.

Одредбе овог закона које се односе на електронску процедуру примењиваће се од дана израде софтверског решења који подржава овај систем.

Члан 116.

Подзаконски акти из члана 14. став 7, члана 17. став 8, члана 18. став 4, члана 19. став 4, члана 23. став 7, члана 24. став 6, члана 25. став 2, члана 26. став 9, члана 27. став 6, члана 28. став 6, члана 29. став 4, члана 30. став 7. и члана 31. став 6. овог закона, могу се донети као јединствен акт.

Подзаконски акти из члана 33. став 9, члана 35. став 2, члана 36. став 9, члана 37. став 3, члана 38. став 2, члана 39. став 9, члана 40. став 6, члана 41. став 6, члана 42. став 4, члана 43. став 7. и члана 44. став 6. овог закона, могу се донети као јединствен акт.

Подзаконске акте из ст. 1. и 2. овог члана донеће Влада у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 117.

Подзаконске акте из члана 16. став 6. и члана 33. став 5. овог закона донеће Влада у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконске акте из члана 10. став 11, члана 54. став 2, члана 55. став 6, члана 57. став 4, члана 59. став 5, члана 78. став 1, члана 82. и члана 83. став 3. овог закона донеће Влада у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 118.

Подзаконски акт из члана 7. овог закона донеће Министарство у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Први план система подстицаја из члана 13. став 1. овог закона донеће Министарство најкасније до краја фебруара 2022. године.

Подзаконски акт из члана 55. став 5. и члана 61. став 5. овог закона донеће Министарство у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 119.

Подзаконски акт из члана 95. став 3. овог закона донеће Министарство у року шест месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акт из члана 96. став 3. овог закона донеће Министарство у року шест месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 120.

Агенција за енергетику Републике Србије донеће Методологију из члана 15. став 2. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција за енергетику Републике Србије донеће Методологију из члана 34. став 2. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 121.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи којима се уређује област обновљивих извора енергије донети на основу Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18 – др. закон), ако нису у супротности са овим законом.

Члан 122.

Поступци започети по одредбама Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18 – др. закон), а који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се по одредбама тог закона.

Члан 123.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.